

เอกสารเผยแพร่องค์ความรู้ในงานพัฒนาชุมชน

เล่าขาน...

งาน พช. ดีเด่น

ปีงบประมาณ 2563

กรมการพัฒนาชุมชน

Community Development Department

เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี 2565

เอกสารเผยแพร่องค์ความรู้ในงานพัฒนาชุมชน

เล่างาน... งาน พช. ดีเด่น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

ISBN : 978-974-458-711-4

พิมพ์ครั้งแรก : กันยายน 2564

จำนวนที่พิมพ์ : 600 เล่ม

จัดทำโดย : สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
ชั้น 5 ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210

พิมพ์ที่ : บริษัทอุดมศึกษา จำกัด
8/1 ซอยบางนา - ตราด 51 ตำบลบางแก้ว
อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540
โทรศัพท์ 02-7517468-72 แฟกซ์ 02-3169238

คำนำ

เอกสารเผยแพร่องค์ความรู้ในงานพัฒนาชุมชน “เล่าขาน... งาน พช. ดีเด่น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563” เล่มนี้ เป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่มาจากการดำเนินกิจกรรมพัฒนาชุมชน จนมีผลงานดีเด่น เป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชนระดับจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ 1. หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” 2. ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.) ชายและหญิง 3. องค์กรชุมชนแกนหลักสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้าน 4. ศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) และ 5. ครีวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่างระดับภาค ซึ่งองค์ความรู้เหล่านี้เป็นการบอกเล่าถึงประสบการณ์ในการทำงานพัฒนาชุมชนที่สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิด เทคนิควิธีการทำงาน ปัจจัยที่ทำให้งานสำเร็จ ข้อค้นพบ รวมถึงปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้นำชุมชน กลุ่ม องค์กร เครือข่ายองค์กรชุมชน เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนและผู้สนใจ ในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาชุมชนให้บรรลุผลสำเร็จ และขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ร่วมแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ อันจะช่วยกระตุ้นความคิด และเสริมสร้างแรงจูงใจ ในการร่วมสร้างสรรค์ชุมชนให้อยู่เย็น เป็นสุข ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ต่อไป

กรมการพัฒนาชุมชน

กันยายน 2564

สารบัญ

หน้า

คำนำ

เกริ่นนำ

องค์ความรู้กิจกรรมพัฒนาชุมชนดีเด่น

1. ประเภท หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”	6
2. ประเภท ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.) ชายและหญิง	19
3. ประเภท องค์กรชุมชนแกนหลักสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้าน	37
4. ประเภท ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.)	52
5. ประเภท เครือข่ายสามล้อชุมชนตัวอย่างระดับภาค	68

เกริ่นนำ

กรมการพัฒนาชุมชน มีภารกิจหลักในการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นหลักในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชน เน้นให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาคนให้พึ่งตนเอง

โครงการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เป็นกิจกรรมที่กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพชุมชน ให้มีขีดความสามารถในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยรวมพลังชุมชน ได้แก่ แกนนำ กลุ่ม องค์กรและเครือข่าย ร่วมสร้างสรรค์ ตามปรัชญาการพัฒนาชุมชน **“สร้างพลังชุมชน ใช้พลังชุมชนในการพัฒนาชุมชน”** ซึ่งพลังชุมชนที่มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.) เป็นแกนนำในการพัฒนาหมู่บ้าน ตำบล โดยเป็นผู้ริเริ่ม สร้างสรรค์ ประสานงาน และดำเนินการพัฒนา ร่วมกับชาวบ้าน และสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน เพื่อให้การพัฒนาหมู่บ้าน ตำบล บรรลุเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ มีบทบาทตามภารกิจหลักของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.) ตามแนวทางการส่งเสริมโดยกรมการพัฒนาชุมชน และต้องมีหน้าที่ปฏิบัติงานในหมู่บ้านที่ได้รับการคัดเลือก ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการอาสาพัฒนาชุมชน ปี 2547 (ข้อ 16)

กลุ่ม/องค์กร ที่กรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุน เช่น คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต คณะกรรมการโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) กองทุนแม่ของแผ่นดิน ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มอาชีพ เป็นต้น

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) มีบทบาทสำคัญในการประสานงานและบูรณาการแผนชุมชนไปสู่การปฏิบัติ

ครัวเรือนสมาชิกชุมชน เป็นครัวเรือนในหมู่บ้านเป้าหมายที่ประกอบอาชีพตามแนวทางสมาชิกชุมชน ดำเนินการต่อเนื่อง ประสบผลสำเร็จ และสามารถถ่ายทอดความรู้ในการประกอบอาชีพแก่ครัวเรือนข้างเคียงและผู้สนใจได้

องค์ความรู้ กิจกรรมพัฒนาชุมชนดีเด่น

ประเภท

หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”

- ➔ **ภาคเหนือ :** บ้านโคกสลด
หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านไร่ อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก
- ➔ **ภาคกลาง :** บ้านหนองกระโดนมน
หมู่ที่ 11 ตำบลหนองโพธิ์ อำเภอนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี
- ➔ **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ :** บ้านสายออ
หมู่ที่ 1 ตำบลสายออ อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา
- ➔ **ภาคใต้ :** บ้านโตนดินโน
หมู่ที่ 9 ตำบลถ้ำ อำเภอดงแก้วทุ่ง จังหวัดพังงา

หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”

บ้านโคกสลด หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านไร่ อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

บ้านโคกสลด หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านไร่

อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ได้รับการพัฒนาให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในปี 2562 ประชาชนได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน มีศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

บ้านโคกสลด เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน มีการดำเนินกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีความหลากหลาย ได้แก่ กิจกรรมการปลูกพืชผสมผสาน ทั้งไม้ผล ผักสวนครัว การขุดร่องน้ำเป็นคลองไส้ไก่ เพื่อนำมาใช้ในการเกษตรภายในศูนย์เรียนรู้ มีการเลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ เลี้ยงกบ เลี้ยงเป็ด และมีการนำไข่เป็ดมาแปรรูปของกลุ่มสมาชิฟไข่เค็ม อีกทั้งมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาใช้ศูนย์เรียนรู้แห่งนี้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการส่งเสริมการค้าแยกขยะ การทำน้ำหมักชีวภาพของ กศน.อำเภอบางกระทุ่ม/เรียนรู้เรื่องการทำก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้า ของเกษตรอำเภอบางกระทุ่ม/การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของกลุ่มผู้นำเกษตรทฤษฎีใหม่ของสำนักงานพัฒนาที่ดินและประมงอำเภอบางกระทุ่ม อีกทั้งยังเป็นแหล่งศึกษาดูงานของคนภายในและภายนอกจังหวัด ส่งผลให้ประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพจักสาน กลุ่มปลูกผัก กลุ่มสมาชิฟไข่เค็ม ได้นำลัทธิธรรมาสาริตและจำหน่ายให้กับผู้ที่มาศึกษาดูงาน เป็นการสร้างอาชีพสร้างรายได้ให้กับคนในหมู่บ้านอีกทางหนึ่งด้วย

กลุ่มสมาชิฟไข่เค็มบ้านโคกสลด

ประชาชนในหมู่บ้านยังขาดการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรม และไม่มีกลุ่มอาชีพที่จะสามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้เสริมให้กับครอบครัวได้ และในปี 2561 หมู่บ้านได้รับการคัดเลือกเป็นหมู่บ้าน ตามโครงการสร้างสมาชิฟชุมชนในระดับหมู่บ้าน จึงได้เชิญชวนประชาชนในหมู่บ้านให้มีการนำสมาชิฟมาใช้ในครัวเรือน และสำรวจความต้องการของครัวเรือนเป้าหมายว่าต้องการทำอาชีพเสริมอะไร รวมทั้งในหมู่บ้านมีทรัพยากรอะไรที่จะนำมาสนับสนุนการประกอบอาชีพเสริมได้ ซึ่งในหมู่บ้านและในพื้นที่ตำบลบ้านไร่

มีเกษตรกรผู้เลี้ยงเป็ดไข่จำหน่าย และในช่วงราคาไข่ตกต่ำก็ประสบปัญหาขาดทุน จึงทำให้ประชาชนสนใจทำไข่เค็มเป็นอาชีพเสริม เพื่อสร้างรายได้ให้กับประชาชนในหมู่บ้าน ต่อมาได้ขึ้นทะเบียน OTOP ในปี 2561 และในปี 2563 ได้รับคัดเลือกจากสำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัด ให้เข้ารับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน มีบรรจุภัณฑ์เหมาะสม และกลุ่มสมาชิกไข่เค็มยังได้รับการสนับสนุนผลิตภัณฑ์ชะลอมจากกลุ่มจักสานในหมู่บ้าน เพื่อใช้เป็นบรรจุภัณฑ์ที่มีรูปแบบอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม และใช้หลักการบริหารจัดการกลุ่มตามหลัก 5 ก
2. มีหน่วยงานสนับสนุนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน และตรงตามความต้องการของลูกค้า โดยมีทั้งกล่องและชะลอม
3. ผลิตภัณฑ์ไข่เค็มมีคุณภาพ มีความสะอาด ถูกหลักอนามัย
4. มีตลาดรองรับ ได้แก่ จำหน่ายตลาดในตัวเมืองพิษณุโลก
5. มีการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ผ่านทางเฟสบุ๊ก ทางไลน์

การปลูกผักอินทรีย์

ทุกครัวเรือนในหมู่บ้านมีการปลูกผักสวนครัว เพื่อบริโภคเองในครัวเรือนและจำหน่าย โดยมีทั้งนำไปจำหน่ายเองที่ตลาดนัดภายนอกชุมชน และนำผักไปส่งให้แก่ผู้นำปลูกผักปลอดภัยไปจำหน่ายที่ตลาดในตัวอำเภอบางกระทุ่ม และตลาดในตัวเมืองพิษณุโลก และเนื่องจากเป็นผักปลอดภัยจึงมีผู้บริโภคให้ความสนใจและอุดหนุนผักของกลุ่ม และจากการที่ครัวเรือนมีการปลูกผักสวนครัว ปลูกข้าว เลี้ยงสัตว์ แปรรูปผลผลิตไว้กินเองในครัวเรือนทำให้ทุกครัวเรือนไม่เดือดร้อนจากการเกิดวิกฤติการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และยังมีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตในครัวเรือนอีกด้วย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางกระทุ่ม สำนักงานเกษตรอำเภอ บางกระทุ่ม กศน.อำเภอ ฯ ปศุสัตว์อำเภอ ฯ ประมงอำเภอ ฯ ได้ให้การสนับสนุนในการขับเคลื่อนกิจกรรม การสร้างความมั่นคงทางอาหารให้แก่ครัวเรือน และส่งเสริมการลดรายจ่าย สร้างรายได้เสริม ให้กับครัวเรือน
2. ทุกครัวเรือนในหมู่บ้านมีความสนใจและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในชีวิตประจำวัน โดยมีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ซึ่งเมื่อจัดทำบัญชีทำให้ทราบถึง รายจ่ายที่สามารถลดได้ หรือสามารถผลิตเองในครัวเรือนได้ เช่น การปลูกผักสวนครัว การผลิต น้ำหมักชีวภาพไว้ใช้ เป็นต้น
3. คณะกรรมการหมู่บ้านและกรรมการกลุ่มองค์กรการเงินในหมู่บ้าน ให้ความสำคัญ และส่งเสริม สนับสนุน การสร้างความมั่นคงทางอาหาร การปลูกผัก การแปรรูปผลผลิต ทากการเกษตร โดยจัดสวัสดิการด้วยการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ ต้นกล้าผักสวนครัว เป็นต้น

หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”

บ้านหนองกระโดนมน หมู่ที่ 11 ตำบลหนองโพธิ์ อำเภอนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี

บ้านหนองกระโดนมน หมู่ที่ 11 ตำบลหนองโพธิ์ อำเภอนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นหนึ่งในหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการหมู่บ้าน โดยใช้ภูมิปัญญา ทักษะทางสังคม และทรัพยากร ในท้องถิ่น แก้ปัญหาทุกขภาวะที่เกิดขึ้น อาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกคนในหมู่บ้าน ทำให้บ้านหนองกระโดนมนในวันนี้ เป็นศูนย์การเรียนรู้วิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสังคม เจริญพระเกียรติ 80 พรรษา ชาวบ้านมีความสุขที่เห็นได้ง่าย ซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วม แบบบูรณาการ เรียกว่า “บวรส” กล่าวคือ บ้าน วัด โรงเรียน และส่วนราชการ โดยมีชุมชน เป็นศูนย์กลางในการพัฒนา มุ่งเน้นการพัฒนาให้กระจายไปทุกด้านอย่างครอบคลุม นับตั้งแต่ การจัดทำแผนแม่บทชุมชนร่วมกับภาคีการพัฒนา และใช้แผนเป็นแนวทางการดำเนินกิจกรรม ในการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน

ศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์บ้านหนองกระโดนมน เป็นศูนย์กลางและเวทีสำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำเกษตรอินทรีย์ มีการเปิดฝึกอบรมต้นกล้าอาชีพหลายรุ่น ซึ่งได้รับความสนใจจากคนในชุมชนและพื้นที่อื่น ๆ เข้ามารับการเรียนรู้ อบรมด้านการส่งเสริมอาชีพ สอนการเพาะถั่วงอก การเลี้ยงกบ สอนการทำเครื่องใช้ในครัวเรือน เช่น การทำยาหม่อง น้ำยาล้างจาน ฯลฯ นอกจากนั้นยังมีการสอนทำปุ๋ยหมักชีวภาพ ที่สามารถนำไปใช้ในการเกษตร สอนการทำปุ๋ยอินทรีย์ ที่ได้มาจากวัสดุเหลือใช้ เช่น ชังข้าวโพด แกลบ เศษใบไม้แห้ง และ มูลสัตว์ การพิจารณาเลือกวัสดุเหลือใช้จากไร่นา มาผลิตเป็นปุ๋ยอินทรีย์เป็นอีกแนวทางหนึ่ง ของการนำวัสดุเหลือใช้มาทำให้เกิดประโยชน์ ช่วยลดปัญหาด้านมลภาวะ แล้วยังเป็นการ เพิ่มมูลค่าและรายได้ให้กับผู้ผลิตอย่างจริงจัง ยังช่วยเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ และแก้ปัญหาโครงสร้าง ของดินที่สูญเสียไปให้กลับคืนมา นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยลดการใช้ปุ๋ยเคมีอีกทางหนึ่งด้วย และเกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยกันใช้เอง

ส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์ หมู่บ้านให้ความสำคัญในการลด ละ เลิก ใช้สารเคมีในพืชผัก
เดิมประชาชนมีการใช้สารเคมีฉีดพ่นและเปลี่ยนมาใช้น้ำหมักชีวภาพไล่แมลงแทนการพ่นยา
การเลี้ยงหมูหลุม โคอินทรีย์ กบเรื้อนแพ อาหารที่ใช้เลี้ยงสัตว์ก็จะเป็นน้ำหมักจุลินทรีย์
ที่เพาะหัวเชื้อกันเอง

การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ส่งเสริมให้แต่ละครัวเรือนขุดธนาคารน้ำใต้ดิน
แบบปิดและแบบเปิด เพื่อเติมน้ำให้พื้นดิน ทำให้จุดกระจายน้ำมีปริมาณน้ำที่เพิ่มขึ้น

ส่งเสริมการนำพลังงานทดแทน มาใช้ในกระบวนการผลิต เพื่อเพิ่มผลผลิตและ
การประหยัดพลังงาน โดยติดตั้งระบบโซลาร์เซลล์ที่ศูนย์ข้อมูลหมู่บ้าน เพื่อนำพลังงานแสงอาทิตย์
มาใช้ในการกระบวนการเกษตร เช่น สูบน้ำ และโรงสีชุมชน สามารถลดค่าใช้จ่ายให้กับเกษตรกรได้

ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ส่งเสริมให้คนในหมู่บ้านปลูกต้นไม้ โดยการจัดตั้งธนาคารต้นไม้ ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง มีประชากรต้นไม้ จำนวน

2,500 ต้น ในพื้นที่ป่าชุมชนศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์วิถีชุมชน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของคนในหมู่บ้านและผู้สนใจทั่วไป พันธุ์ไม้หลากหลาย ได้แก่ สัก พยุง ยางนา ประดู่ มะค่าโมง กฐินเทพา กฐินเทพณรงค์ มะฮอกกานี มะเกลือ มะตุม มะม่วง มะขาม และจามจุรี เป็นต้น และมีอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้ส่งเสริมการผลิตแบบมีคุณธรรม ลด ละ เลิก สารเคมี ใช้สารจุลินทรีย์ทดแทน

การบริหารจัดการขยะ ธนาคารขยะบ้านหนองกระโดนมน

จัดทำแบบเครือข่าย มีวิทยากรถ่ายทอดความรู้ในการจัดการขยะตามหลัก 3R ลดปริมาณขยะ นำกลับมาใช้ใหม่ พัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์/สินค้า OTOP เพิ่มมูลค่า สร้างรายได้ในครัวเรือน และรับซื้อขยะ จัดตั้งเป็นกองทุนขยะในหมู่บ้าน

นอกจากนี้แล้ว บ้านหนองกระโดนมนมีการออมเงินที่หลากหลาย ได้แก่ กองทุนหมู่บ้าน และกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต นอกจากนี้แล้วยังจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ดนตรีพื้นบ้าน (เยาวชนกลองยาว) เพื่อให้เยาวชนได้สืบสานรักษา และต่อยอดศิลปะวัฒนธรรมของหมู่บ้านให้คงอยู่ต่อไป

ตลาดนัดความสุข “ชุมชนเป็นสุข ด้วยพลังความดี” สร้างรายได้ให้แก่คนในหมู่บ้านหนองกระโดนมน และเครือข่ายอำเภอสามชุก อำเภอเดิมบางนางบวช และอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี

ปัจจัยความสำเร็จ

- 1) ทีมคนหัวไว ใจสู้ ผู้นำต้องทำก่อน
- 2) กระบวนการมีส่วนร่วมของคนบ้านหนองกระโดนมน
- 3) การเชื่อมโยงเครือข่ายในการทำงาน
- 4) การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารหมู่บ้าน

หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”

บ้านสายออ หมู่ที่ 1 ตำบลสายออ อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

บ้านสายออ ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต และมีการน้อมนำแนวพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สู่แผนปฏิบัติการ 90 วัน ปลุกผักสวนครัว เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร โดยมีการเลี้ยงสัตว์ที่เป็นอาหารของครัวเรือน เช่น เป็ด ไก่ ปลา ตามสภาพพื้นที่แต่ละครัวเรือน เพื่อให้พี่น้องประชาชนบ้านสายออ สามารถลดรายจ่าย และมีการส่งเสริมการเพิ่มรายได้ โดยหน่วยงานราชการต่าง ๆ มาให้ความรู้และอบรมการแปรรูป วัตถุดิบหรือถนอมอาหารที่มีในครัวเรือน เช่น การทำไข่เค็ม โดยใช้ดินเค็มที่มีในพื้นที่ การทำปลาซึ่ม และมีการส่งเสริมให้ครัวเรือนในชุมชนจัดทำบัญชีครัวเรือน และส่งเสริมการออมในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้คนในชุมชนมีรายจ่ายและหนี้สินลดลง มีรายได้เพิ่มขึ้น มีเงินออม สามารถเป็นแบบอย่างและแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชนอื่นได้

ด้านการสร้างความมั่นคงทางอาหาร

- **จัดตั้งกลุ่มศูนย์พัฒนาพันธุ์ข้าว** โดยการรวมกลุ่มของชาวบ้านในหมู่บ้าน โดยลงหุ้นคนละ 500 บาท เรียกว่า “กองทุนชาวบ้าน” เพื่อทำการเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์ปลอดสารพิษ ทำให้ชาวบ้านขายข้าวเป็นเมล็ดพันธุ์ข้าว ได้รายได้ดีกว่าขายข้าวเปลือกแบบปกติ และเป็นการส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ปลอดสารพิษทางอ้อม ปัจจุบันยกระดับเป็นศูนย์พัฒนาพันธุ์ข้าวสามารถเป็นแบบอย่างและแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชนอื่นได้

- หมู่บ้านสายออ ได้น้อมนำแนวพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สู่แผนปฏิบัติการ 90 วัน ปลุกผักสวนครัว เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร และมีการเลี้ยงสัตว์ที่เป็นอาหารของครัวเรือน เช่น เป็ด ไก่ ปลา ตามสภาพพื้นที่แต่ละครัวเรือนเพื่อให้พี่น้องประชาชนบ้านสายออ หมู่ที่ 1 ตำบลสายออ สามารถลดรายจ่าย ไม่ประสบความเดือดร้อนลำบากในช่วงที่โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ระบาด

- **ส่งเสริมการเพิ่มรายได้** โดยการแปรรูปวัตถุดิบหรือถนอมอาหารในครัวเรือน เช่น การทำไข่เค็ม การทำปลาซึ่ม

ด้านการสร้างสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน

- บริหารจัดการขยะ รณรงค์ไม่ให้เผาขยะในชุมชน ส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้งในครัวเรือน โดยการใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ (หลัก 3R) และมีการนำวัสดุขุดดินในธรรมชาติของชุมชนมาเพื่อการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น การทำปุ๋ยหมัก จากการบริหารจัดการขยะที่ดีจึงทำให้บ้านสายออ เป็นหมู่บ้านที่มีความเป็นระเบียบและสะอาดตา มลพิษจากการกำจัดขยะลดลง และเป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบการจัดการขยะมูลฝอยระดับอำเภอ ของอำเภอโนนไทย และได้รางวัลชนะเลิศต้นแบบความสะอาดและการกำจัดขยะมูลฝอย “หมู่บ้าน/ชุมชนสะอาด” ในระดับอำเภอ ประจำปี 2560
- รณรงค์ให้ชาวบ้านรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการร่วมมือร่วมแรงทำความสะอาดบริเวณหมู่บ้าน กลุ่มนาแปลงใหญ่รณรงค์การไกล่เกลี่ยต่อชั่งแทนการเผาต่อชั่ง เพื่อเป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางอากาศ รณรงค์ให้ทำความสะอาดบ้านตัวเองในตอนเช้าทุก ๆ วัน และแบ่งพื้นที่รับผิดชอบเพื่อทำความสะอาดตามคุ้ม 1 ครั้ง/เดือน
- ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ปลอดสารพิษ ไม่ฉีดและใช้สารเคมีในการทำเกษตร
- ส่งเสริมและอนุรักษ์แหล่งน้ำห้ามจับสัตว์น้ำในสระน้ำสาธารณะ

ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม

- บ้านสายออเป็นหมู่บ้านที่มีพระภิกษุที่มีชื่อเสียงโด่งดังในเรื่องคุณธรรม มีการเปิดสอนนิกธรรม ชั้น ตีร โท เอก จึงส่งผลให้ประชาชนโดดเด่นในเรื่องคุณธรรม และผู้นำสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีเรื่องการนำหลักศีล 5 มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต
- ส่งเสริมวิถีชีวิตและศิลปวัฒนธรรมประเพณีของหมู่บ้าน โดยเฉพาะในช่วงงานเทศกาลสำคัญ ถ่ายทอดให้ลูกหลานเห็นความสำคัญและสืบทอดต่อไปภายภาคหน้า ด้วยการร่วมทำบุญตักบาตรตามเทศกาลงานบุญต่าง ๆ เช่น งานประเพณีปิดทองรอยพระพุทธรูปบาทจำลองจัดขึ้นทุกปี (บุญเดือน 3) ที่วัดสายออ
- เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านศีล 5 ส่งเสริมให้คนในชุมชน ลด ละ เลิก อบายมุข เฝ้าระวังการดื่มสุรา และการละเล่นอบายมุขในวัดในช่วงงานเทศกาล โดยกำหนดไว้เป็นข้อห้ามบรรจุไว้ในกฎระเบียบของหมู่บ้าน ประกาศให้ทราบกันทั่ว จึงทำให้บ้านสายออเป็นชุมชนที่ปลอดภัย ไม่มีการลักเล็กขโมยน้อย และการทะเลาะเบาะแว้ง ได้รับรางวัลหมู่บ้านศีล 5 ดีเด่นระดับอำเภอ ในปี 2560 และเป็นหมู่บ้านรักษาศีล 5 ต้นแบบ ระดับจังหวัด ประจำปี 2560 จากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

- หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน
- ช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้สูงอายุในหมู่บ้าน และผู้ประสบภัยพิบัติวาตภัยบ้านเรือนเสียหาย
- ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะด้วยจิตอาสา

ปัจจัยความสำเร็จ

- ความรักความสามัคคีของคนในหมู่บ้าน
- ความใส่ใจของผู้นำและความเสียสละ

หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”

บ้านโตนดินใน หมู่ที่ 9 ตำบลถ้ำ อำเภอดงหลวง จังหวัดพิจิตร

บ้านโตนดินใน เป็นหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการหมู่บ้าน มีการถ่ายทอดและแบ่งปันองค์ความรู้ จากรุ่นสู่รุ่น อาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกคนในหมู่บ้าน ทำให้ชาวบ้านโตนดิน เกิดความรัก ความสามัคคี ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขตาม วิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง

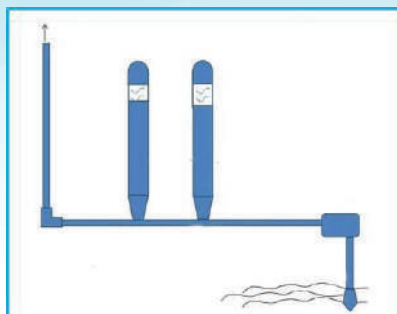
การสร้างความมั่นคงทางอาหาร

ชาวบ้านบ้านโตนดินในทุกครัวเรือน ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในการดำรงชีวิต มีการปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ แปรรูปและถนอมอาหารไว้รับประทาน ในครัวเรือน และแบ่งปันให้เพื่อนบ้าน รวมทั้งในงานพิธีต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในหมู่บ้านหรือที่วัด เช่น งานพิธีมงคลสมรส งานศพ งานบวช งานบุญใหญ่ เป็นต้น แต่ละครัวเรือนจะนำผัก และผลไม้ตามฤดูกาล เช่น ตะไคร้ ใบมะกรูด ผักกูด เงาะ มังคุด มาช่วยในงานพิธีอย่างเต็มที่ โดยไม่มีการร้องขอ และมีการบันทึกรายรับ - รายจ่ายของครัวเรือนในสมุด และบันทึกผ่านทาง แอปพลิเคชัน Smart Me โทรศัพท์มือถือ

การสร้างสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน

- การส่งเสริมการเกษตร โดยใช้นวัตกรรม “แอร์แว” เป็นอีกนวัตกรรมของหมู่บ้านที่ประชาชนได้ร่วมมือกันประดิษฐ์ เพื่อใช้ในการส่งน้ำประปาหมู่บ้านให้กับครัวเรือนในพื้นที่สูงเหนือที่ประมาณ 60 - 70 ไร่ และส่งน้ำประปาภูเขา ในพื้นที่ทางการเกษตรของหมู่บ้าน

สำหรับน้ำประปาใน

สำหรับพื้นที่การเกษตร

- ประชาชนในหมู่บ้านร่วมกันปลูกต้นไม้ภายในพื้นที่ของหมู่บ้าน เช่น สองข้างถนน ในหมู่บ้านนั้นเต็มไปด้วยต้นโกสนและต้นมะม่วงหิมพานต์ รวมทั้งในพื้นที่สวนแต่ละครัวเรือนมีการนำองค์ความรู้การปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง ไปปรับใช้ นำไปสู่การจัดตั้ง “กลุ่มธนาคารต้นไม้” จึงทำให้ป่าที่อุดมสมบูรณ์นี้เป็นแหล่งกำเนิดของสมุนไพรนานาชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “บัวตม” ซึ่งบางที่อาจเรียกว่า บัวผุด หรือดอกไม้มหัศจรรย์

- ประชาชนในหมู่บ้านใช้ถุงผ้าอยู่เป็นนิจ การบริหารจัดการขยะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม คือ ทุกครัวเรือนจะคัดแยกขยะ **ขยะเปียก** ทำปุ๋ยหมักชีวภาพนำไปรดต้นไม้ในครัวเรือน และรดต้นไม้ในสวน **ขยะแห้ง** นำไปขาย เช่น กระดาษ ลังกระดาษ เป็นต้น **ขยะรีไซเคิล** เช่น ขวดพลาสติก ในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ประชาชนนำมาแบ่งปัน ณ จุดรวมของหมู่บ้าน เพื่อนำไปขายและนำเงินที่ได้มาพัฒนาหมู่บ้าน ซื้อข้าวสารแบ่งปันให้ครัวเรือน ตะกร้าผลไม้ที่ชำรุด นำมาทำเป็นกระถางปลูกพืชผักสวนครัว

- ประชาชนในหมู่บ้านมีการรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่ม เพื่อจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร เช่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชนยางกันถั่ว และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ทำสวนผลไม้บ้านโตนดิน เป็นต้น เพื่อการต่อรองราคาผลผลิตทางการเกษตร

การสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม

- ประชาชนในหมู่บ้านนับถือศาสนาพุทธ ซึ่งปฏิบัติศาสนกิจเป็นประจำ ทั้งนี้ประชาชนบ้านโตนดินใน ยังดำรงวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม มี “การลงแขกกวนขนมกาละแม” ในงานพิธีต่าง ๆ และร่วมกันแบ่งปันมะพร้าวให้แก่เจ้าภาพงานบุญ งานพิธีอยู่เป็นนิจ

- ประชาชนในหมู่บ้านออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เช่น วิ่ง เล่นฟุตบอล สุขภาพสตรีรวมกลุ่มเต้นแอโรบิค หรือเต้นประกอบจังหวะ เป็นต้น

- ประชาชนร่วมกิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์ในพื้นที่หมู่บ้านเป็นประจำทุกเดือน และร่วมกิจกรรมสาธารณะในตำบลและอำเภอ ตามระยะเวลาที่กำหนด

- บ้านโตนดินใน ห้ามบุคคลต่างด้าวเข้ามาอาศัยภายในหมู่บ้านโดยเด็ดขาด ตามกฎระเบียบของหมู่บ้าน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- การแบ่งปัน การถ่ายทอดองค์ความรู้
- การช่วยเหลือซึ่งกันและกันของประชาชนในหมู่บ้าน
- การมีส่วนร่วมและความร่วมมือของประชาชนในหมู่บ้าน

องค์ความรู้ กิจกรรมพัฒนาชุมชนดีเด่น

ประเภท

ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.) ดีเด่นชายและหญิง

- ➔ **ภาคเหนือ :** นางศรีแพร ศรีวรษา
หมู่ที่ 12 บ้านหาด ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน
- ➔ **ภาคกลาง :** นายณะเรศ สุตขึ้น
หมู่ที่ 2 ตำบลหนองยาว อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
- ➔ **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ :** นายอำนาจ เมืองโคตร
หมู่ที่ 1 ตำบลหนองย่างซัน อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม
- ➔ **ภาคใต้ :** นายฮาร่ง ฮาแว
หมู่ที่ 6 ตำบลชากอ อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส

นางศรีแพร ศรีวรษา

ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน หมู่ที่ 12 บ้านแหด ตำบลฝายแก้ว อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดน่าน

นางศรีแพร ศรีวรษา ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน
ตำบลฝายแก้ว บ้านเลขที่ 235 หมู่ที่ 12 บ้านแหด ตำบลฝายแก้ว
อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดน่าน

หมายเลขโทรศัพท์ : 087 955 3955 Facebook : ศรีแพร ศรีวรษา

หลักคิดประจำใจในการทำงาน

- เข้าถึง... ไปติดตามอย่างสม่ำเสมอและเป็นกันเอง
- เข้าใจ... มีความเห็นอกเห็นใจให้กำลังใจ
- น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางแก้ไข แนะนำ และแบ่งปัน
- ติดตามประเมินผล... เยี่ยมเยียน ถามไถ่
- ต่อยอด เพื่อให้เกิดความยั่งยืน..บูรณาการประสานขอรับการสนับสนุนจาก
กลุ่มองค์กร เครือข่าย

ผลงาน/ความสำเร็จ

การแก้ไขปัญหาความยากจน ส่งเสริมคุณภาพชีวิตครัวเรือนตกเกณฑ์ข้อมูลความจำเป็น
พื้นฐาน (จปฐ.) ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วิธีการก้าวสู่ความสำเร็จ

1. ร่วมกับทีมปฏิบัติการตำบล เข้าไป**เคาะประตูบ้าน**ครัวเรือนยากจนเป้าหมาย
เก็บข้อมูลในสมุดบันทึกการแก้ไขปัญหาความยากจนรายครัวเรือน (Family Folder) สอบถาม
ข้อมูลครัวเรือน แยกเป็นรายครัวเรือนระดับหมู่บ้าน พร้อมทั้งให้ความรู้ความเข้าใจ การปรับ
ทัศนคติการใช้ชีวิต การประกอบอาชีพโดยใช้ความรู้ ความชำนาญในการสร้างรายได้แก่ครัวเรือน
ยากจนเป้าหมาย

2. จัดทำพิกัดโดยใช้โปรแกรม TMAP LOGBOOK (ระบบบริหารจัดการข้อมูล
การพัฒนาคนแบบชี้เป้า) และการปักหมุด (GPS) ครัวเรือนเป้าหมาย เพื่อบอกสถานที่ที่ตั้ง
ที่ครัวเรือนเป้าหมายอาศัยอยู่ หากมีหน่วยงานราชการอื่นที่ต้องการเข้าไปช่วยเหลือ สามารถ
เดินทางเข้าไปช่วยเหลือได้

3. ประสานงานร่วมกับผู้นำชุมชน หน่วยงานราชการและเอกชน ในการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น และหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

4. การดำเนินการช่วยเหลือครัวเรือนยากจน ประเภทที่พัฒนาได้

หลักคิดในการช่วยเหลือตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าให้ครัวเรือน เพื่อให้เขาแข็งแรงพอที่จะดำรงชีวิตได้ต่อไป ขั้นต่อไปก็คือการพัฒนาให้เขาสามารถอยู่ในสังคมได้ตามสภาพแวดล้อมและสามารถ “พึ่งตนเองได้” ในที่สุด

4.1 เคาะประตูบ้านครัวเรือนยากจนเป้าหมาย เก็บข้อมูลในสมุดบันทึกการแก้ไขปัญหาความยากจน รายครัวเรือน (Family Folder) ทำให้ทราบข้อมูลพื้นฐานครัวเรือน ข้อมูล 4 ท ประกอบด้วย

4.1.1 ทักชะ... (ฝีมือแรงงาน)

4.1.2 ทักคนคิด.... (ต่อชีวิต/การงาน)

4.1.3 ทักพยากร... (ที่ดิน/ปัจจัยการผลิต)

4.1.4 ทางออก... (แนวทางแก้ไข)

4.2 สร้างความเข้าใจแก่ครัวเรือนยากจนเป้าหมาย โดยปรับทัศนคติการใช้ชีวิต และการประกอบอาชีพโดยใช้ความรู้ ความชำนาญเพื่อประกอบอาชีพ สร้างรายได้ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในวิถีชีวิต เน้นหลักการพึ่งตนเอง และลงมือปฏิบัติ

4.3 ดำเนินการเขียนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ จากหน่วยงานราชการ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มูลนิธิต่าง ๆ

4.4 ดำเนินการประชาสัมพันธ์ ขอรับการสนับสนุน ช่วยเหลือครัวเรือนเป้าหมาย ทางสื่อต่าง ๆ เช่น กลุ่มไลน์ Facebook ส่วนตัว การพูดคุยในกลุ่มครอบครัว เครือญาติ

4.5 ส่งเสริมให้ครัวเรือนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในวิถีชีวิต เช่น การปรับทัศนคติในการดำรงชีวิต พึ่งตนเอง โดยการปลูก พืชผัก สวนครัว การทำจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง การทำน้ำยาเอนกประสงค์ และการลด ละ เลิกอบายมุข

4.6 ร่วมกับผู้นำชุมชน องค์กร ส่วนราชการ เข้าไปช่วยเหลือ โดยขอรับการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อสมทบในการซ่อมแซมที่อยู่อาศัย และเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน

4.7 ประสานขอรับการสนับสนุนภาคเอกชน

4.8 ออกติดตามประเมินผล และให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง

ข้อคิด/ข้อพึงระวัง

ควรคิดว่า “ตัวเราสามารถทำอะไรเพื่อคนอื่นได้บ้าง” และลงมือทำ การช่วยเหลือคนอื่นทำให้เรารู้สึกว่า “ตัวเองมีประโยชน์กับใครสักคน” สุดท้ายความรู้สึกดี ๆ นั้นก็จะย้อนกลับมาทำให้เรารู้สึกถึง “คุณค่าในการมีชีวิตอยู่”

ภาพกิจกรรม : ลงพื้นที่เก็บข้อมูลตามครัวเรือนยากจนกลุ่มเป้าหมาย ประเภท สงเคราะห์ โดยใช้โปรแกรม TPMAP LOGBOOK

ภาพกิจกรรม : ลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูลตามครัวเรือนยากจน กลุ่มเป้าหมาย ประเภท พัฒนาได้ โดยใช้โปรแกรม TPMAP LOGBOOK จำนวน 1 ครัวเรือน

ครัวเรือน นายเดือน ปีใจคำ อายุ 38 ปี

บ้านเลขที่ 7 หมู่ที่ 10 บ้านดงป่าสัก ตำบลฝายแก้ว

อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน

อาชีพ เกษตรกรรม รับจ้าง

สถานภาพครอบครัว ภรรยาและบุตร 2 คน

วิเคราะห์ปัญหา

จากการลงพื้นที่สำรวจครัวเรือนยากจน ตกเกณฑ์ จปฐ. ตำบลฝายแก้ว พบว่า นายเดือน ปีใจคำ มีอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้าง สภาพที่อยู่อาศัยมีสภาพชำรุด ไม่ปลอดภัยแก่อาศัยและการทำงาน อีกทั้งยังมีภรรยา ลูกสาว และลูกชาย อาศัยอยู่ร่วมด้วย ที่พักอาศัยมีความปลอดภัยอยู่น้อย จึงได้นำเอาสิ่งอุปโภค บริโภค ไปมอบให้เพื่อให้กำลังใจครัวเรือนยากจนตกเกณฑ์

ได้ดำเนินการประสานแกนนำหมู่บ้าน คือ ผู้ใหญ่บ้านดงป่าสัก อาสาพัฒนาชุมชน (อช.) ถึงวิธีการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการช่วยเหลือ ครัวเรือนยากจนตกเกณฑ์ จปฐ. และนำเอาฐานข้อมูลเข้าแผนการพัฒนาของ อบต.ฝายแก้ว เพื่อใช้เป็นฐานการวางแผนการแก้ไขปัญหาคความยากจนของครัวเรือนในตำบล

ผลการดำเนินงาน

1. ประสานผู้นำหมู่บ้านและเครือข่ายองค์กร หน่วยงานราชการ มูลนิธิเพื่อนหญิง ร่วมกันบริจาค รวมเป็นเงิน 35,000 บาท เพื่อจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ในการซ่อมแซมบ้านที่อยู่อาศัย และราษฎรบ้านดงป่าสักได้ร่วมกันช่วยแรงงานในการซ่อมแซม

2. ประสานหน่วยงานราชการ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอภูเพียง กศน.อำเภอ ภูเพียง ร้านภูเพียงปศุสัตว์ ในการสนับสนุนพันธุ์ผัก และสิ่งอุปโภค บริโภค และรพ.สต. ได้ดูแล เรื่องสุขภาพของครอบครัว

3. จากการติดตามครัวเรือนอย่างสม่ำเสมอ ครอบครัว นายเดือน ปีใจคำ ได้ปลูกพืชผักสวนครัว เพื่อเป็นการพึ่งพาตนเอง ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือนดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐาน ความพอเพียง และเพื่อความมั่นคงทางอาหารในครัวเรือน

4. นายเดือน ปีใจคำ มีความรู้ความสามารถในด้านช่างก่อสร้าง ได้ประสานให้ผู้นำ ชุมชนและให้คำแนะนำเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยรับจ้างก่อสร้างตามโครงการก่อสร้างพื้นที่ แหล่งท่องเที่ยวตำบลม่วงตึ๊ด ได้ค่าจ้างวันละ 400 บาท ภรรยาได้ค่าจ้างวันละ 300 บาท

5. ประสานงานและสำรวจข้อมูลส่งให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดน่าน ในโอกาส ที่กรมการพัฒนาชุมชน ได้ทำ MOU ร่วมกับมูลนิธิปอเต็กตึ๊ง ในการช่วยเหลือครัวเรือนยากจน ที่ขาดทุนในการประกอบอาชีพ โดยขอรับการสนับสนุนอุปกรณ์ในการก่อสร้าง เพื่อเป็นทุน ในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ต่อไป

อีกทั้ง ยังร่วมกับทีมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนอำเภอภูเพียง เข้าไปส่งเสริมคุณภาพชีวิตครัวเรือนยากจนตกเกณฑ์ จปฐ. ในบ้านดงป่าสัก ตำบลฝายแก้ว บ้านนายป่า บุญเต็ม ซึ่งบ้านที่อยู่อาศัยติดกับลำน้ำห้วยกว้าง มีฐานะยากจนแต่ครัวเรือนมีความพร้อมในการพัฒนา จึงได้มีการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยประสานร่วมกับภาคเครือข่าย เช่น กศน. ตำบลฝายแก้ว กลุ่มพัฒนาบทบาทสตรี เกษตรอำเภอภูเพียง ในการส่งเสริมการเลี้ยงปลาตาก การปลูกผักสวนครัว ทำน้ายาอเนกประสงค์ เป็นต้น ในการดำรงชีวิตบนพื้นฐานความพอเพียงและพึ่งพาตนเองได้ อีกทั้งมีการออกติดตามครัวเรือนอยู่เสมอ

และร่วมกับทีมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนอำเภอภูเพียง เข้าไปส่งเสริมคุณภาพชีวิตครัวเรือนยากจน ตกเกณฑ์ จปฐ. ในตำบลอื่น ๆ โดยประสานจากภาคีเครือข่ายนำเอาสิ่งของอาหาร ลงไปเยี่ยมเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจครัวเรือนยากจนตกเกณฑ์ จปฐ.

จากกระบวนการทำงานตามขั้นตอน ยังทำให้ได้เรียนรู้ถึงการช่วยเหลือ การประสานงานหน่วยงานราชการ เข้ามาช่วยเหลือดูแล และยังได้ความรู้ในเรื่องของการแจ้งพิกัดครัวเรือนยากจนในการปักหมุด GPS เพื่อให้ทราบถึงตำแหน่งที่ตั้งครัวเรือนยากจน และให้ทราบถึงเส้นทางไปยังครัวเรือนยากจน เพื่อจะได้ช่วยเหลือและดูแลครัวเรือนยากจนต่อไป อำเภอภูเพียง เป็นจุดนำร่องในการปักหมุดและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตครัวเรือนตกเกณฑ์ จปฐ. ของกรมการพัฒนาชุมชน

นายณะเรศ สุดชัย

ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน หมู่ที่ 2 ตำบลหนองยาว อำเภอนมสาร จัหวัดฉะเชิงเทรา

นายณะเรศ สุดชัย ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน
หมู่บ้านหนองปรตอง หมู่ที่ 2 ตำบลหนองยาว อำเภอนมสาร จัหวัดฉะเชิงเทรา
หมายเลขโทรศัพท์ 085 286 8493

หลักคิดประจำใจในการทำงาน

คือ ทำงานในหน้าที่และตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้งให้เต็มที่ เต็มความสามารถ จนสำเร็จ มีความหมายว่า เมื่อเรารับงานอะไรมาต้องทำให้เต็มที่ เต็มความสามารถ ไม่ทิ้งงาน ถึงแม้ว่างานนั้นจะมีอุปสรรคมากมาย แต่ต้องไม่ท้อ หาแนวทางแก้ไขปัญหา จนงานสำเร็จจุล่งไปด้วยดี และเป็นที่พึงพอใจแก่ทุกคน

ผลงาน/ความสำเร็จ

การส่งเสริมเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำแล้วสุข ไม่มีจน โดยเริ่มจากหมู่บ้านหนองปรตอง หมู่ที่ 2 ตำบลหนองยาว อำเภอนมสาร จัหวัดฉะเชิงเทรา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในปี 2561 และเป็นหมู่บ้านสมาชิกชุมชนในปี 2562 ได้รับความรู้เรื่องการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนที่มาขยายความคิดให้ จากนั้นก็นำไปปฏิบัติโดยเริ่มจากในครอบครัวก่อน เมื่อทำแล้วรู้สึกว่ามีดี จึงนำความรู้จากประสบการณ์ที่ปฏิบัติตน ออกมาเผยแพร่ให้กับเพื่อนบ้านได้รู้ โดยการทำให้เป็นตัวอย่าง มีการลดรายจ่ายโดยปลูกผักสวนครัวไว้บริโภคในครัวเรือน มีการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย จากนั้นนำเรื่องเข้าที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองยาว และจัดทำโครงการบ้านนี้มีรักปลูกผักกินเอง โดยได้ร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ และชมรมอาสาพัฒนาชุมชนอำเภอนมสารคาม ขับเคลื่อนโครงการและกำหนดจุดจัดงาน โดยร่วมกับสมาชิกปลูกผักแปลงใหญ่ของตำบลหนองยาว จัดงานและร่วมกันปลูกผัก เพื่อเป็นแปลงตัวอย่างและเก็บเมล็ดพันธุ์ เพื่อออกแจกจ่ายให้กับคนทั่วไปนำไปปลูก เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร

วิธีการก้าวสู่ความสำเร็จ

1. ศึกษาให้รู้จริงก่อน
2. ลงมือปฏิบัติให้ดูก่อน
3. ขยายความคิดขยายผลในหมู่บ้าน
4. ขยายผลสู่ที่ประชุมสภาตำบล เพื่อให้ครอบคลุมทั่วตำบล
5. จัดงานเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้เกิดการกระตุ้น
6. ส่งเสริมติดตามผลงาน และให้ความรู้

ข้อคิด/ข้อพึงระวัง

การเตรียมตัว ต้องศึกษาในเรื่องที่จะทำให้รู้จริงก่อน เมื่อลงมือปฏิบัติแล้วต้องไม่ท้อ ไม่ว่าจะมียุบสรรคเข้ามา เราต้องตั้งใจทำให้เต็มที่ ไม่ท้อ และไม่ทิ้งงานที่กระทำอยู่ให้หาแนวทางแก้ไขจนงานสำเร็จ

ภาพกิจกรรม : ร่วมกับชมรมอาสาพัฒนาชุมชน และอบต.หนองยาว จัดกิจกรรม บ้านนี้มีรักปลูกผักกินเอง

เป็นผู้นำที่ดีต้องทำก่อนเป็นตัวอย่าง

งานจิตอาสาทำแล้วสุข

บูรณาการแผนชุมชน

แก้ปัญหาย้ายแล้งร่วมกับชาวบ้าน สู้ๆ ไม่ท้อ

นายอำนาจ เมืองโคตร

ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน หมู่ที่ 1 ตำบลหนองย่างขึ้น อำเภอรณนคร จังหวัดนครพนม

นายอำนาจ เมืองโคตร ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน
หมู่ที่ 1 ตำบลหนองย่างขึ้น อำเภอรณนคร จังหวัดนครพนม
หมายเลขโทรศัพท์ 084 224 3285

หลักคิดประจำใจในการทำงาน

คือ ททท. คือ ทำทันที มีความหมายว่า เมื่อได้รับมอบหมายงาน ก็ต้องลงมือปฏิบัติทันที ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง มุ่งมั่นตั้งใจ ในการทำงานเพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย ซึ่งจะทำให้สามารถขับเคลื่อนทีมผู้นำ อช. ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยได้อาศัย หลักเกณฑ์ในการทำงาน ดังนี้

1. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน
2. ผู้นำต้องสามารถสื่อสารได้ตรงประเด็น ไม่อ้อมค้อม ไม่ว่าจะเป็นการชมเชย หรือการวิจารณ์ จะต้องเป็นในเชิงสร้างสรรค์
3. มีการมอบหมายงานและแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบชัดเจน ควรทำให้ทีมงาน รู้สึกว่าตัวเองมีความสำคัญ และรู้สึกว่าตัวเองเป็นเจ้าของงาน ซึ่งจะทำให้ทีมงานปฏิบัติงาน ได้อย่างเต็มกำลังความสามารถ
4. ผู้นำ ต้องเป็นผู้ฟังที่ดี พร้อมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน เพื่อจะได้เข้าใจ ข้อมูลและสิ่งที่เกิดขึ้น และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล
5. การเป็นผู้นำ ต้องทำงานเป็นทีม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผน ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์
6. ผู้นำที่ดี ต้องกล้าเผชิญกับปัญหา กล้าพูด กล้าทำ พูดตรงไปตรงมา สามารถประเมิน จุดอ่อน จุดแข็งของตัวเอง เพื่อจะได้สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด
7. ผู้นำ ต้องเป็นผู้ตามที่ดีด้วย ต้องให้คุณค่ากับลูกทีม บนหลักการ “คนทุกคน มีศักยภาพ ถ้าได้รับโอกาส” ไม่ดูถูกคนอื่น และต้องสร้างแรงบันดาลใจร่วม และต้องสามารถ ดึงศักยภาพของลูกทีม ให้ลูกทีมระดมความคิด เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ดีได้ด้วย

ผลงาน/ความสำเร็จ

รางวัลผลงานที่ภูมิใจ คือ เรื่องการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการชีวิตประจำวันจนเป็นวิถีชีวิต สามารถสร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้ เป็นครัวเรือนสัมมาชีพ ตัวอย่างจังหวัดนครพนม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

การปลูกไผ่ เริ่มจากการเลือกกิ่งพันธุ์ที่ดีมาปลูกและการเตรียมดิน โดยการขุดหลุมลึกประมาณ 30 เซนติเมตร กว้าง 30 เซนติเมตร ยาว 30 เซนติเมตร ก้นหลุมเอาปุ๋ยคอก 1 กิโลกรัม คลุกเคล้ากับดินกับดินให้เข้ากัน เสร็จแล้วเอากิ่งพันธุ์ไผ่ลงไปปลูก โดยเอียงกิ่งไผ่ไปทางทิศตะวันออก โดยเอียง 45 องศา แล้วกลบดินให้แน่นพอประมาณ คลุมดินหรือห่มดินด้วยใบไม้หรือฟางแห้ง เพื่อรักษาความชุ่มชื้นของดิน แล้วรดน้ำให้ชุ่ม ควรรดน้ำวันละ 1 ครั้ง ประมาณ 1 – 2 เดือน จะมีหน่อไม้เล็ก ๆ โผล่ขึ้นมา ห้ามตัดโดยเด็ดขาด ปล่อยให้โตเต็มที่ จนมีหน่อไม้ หน่อที่ 2 เกิดขึ้นมาประมาณ 6 เดือน จะเริ่มมีหน่อไม้งอกออกมาเรื่อย ๆ ถ้าได้รับปุ๋ยและน้ำอุดมสมบูรณ์เต็มที่

การเลี้ยงจิ้งหรีด การนำไข่จิ้งหรีดมาฟักเอง ระยะเวลาการฟักไข่จิ้งหรีด ประมาณ 8 – 12 วัน ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ ถ้าอากาศร้อน ระยะเวลาในการฟักไข่ก็จะสั้นลง วิธีการฟักไข่จิ้งหรีดให้นำถาดไข่จิ้งหรีด ที่ไข้อยู่ในชুমะพร้าว นำถาดไข่ไปใส่กระสอบ ปิดปากกระสอบให้แน่น ไม่ให้อากาศเข้า เมื่อไข่ฟักเป็นตัวอ่อนแล้ว ก็เอาออกจากกระสอบ นำถาดไข่จิ้งหรีดมาวางในคอกที่เตรียมถาดไข่ซ้อน ๆ จนเต็มคอก ให้วางถาดน้ำ (มีชুমะพร้าว) ให้ชุ่ม และเตรียมอาหารจิ้งหรีดใส่ถาดวางไว้ด้วย พอครบ 45 วัน จิ้งหรีดจะโตเต็มวัย พร้อมจำหน่าย ระยะเวลาการเจริญเติบโตจิ้งหรีด ตัวอ่อน 3 วัน จิ้งหรีดจะลอกคราบครั้งที่ 1 หลังจากนั้นอีก 14 วัน จิ้งหรีดจะลอกคราบครั้งที่ 2 และอีก 14 วัน จิ้งหรีดจะลอกคราบครั้งที่ 3 ผู้เลี้ยงต้องให้น้ำและอาหารไปเรื่อย ๆ

ถ้ามีผู้สนใจการเลี้ยงจิ้งหรีด และการปลูกไผ่กิมซุงหรือไผ่สีมแล้ง ต้องเตรียมตัวดังนี้

1. สถานที่ต้องพร้อม
2. ใจรักงานที่จะทำ
3. มีทุนทรัพย์
4. มีความเชื่อมั่นว่าเรามีความสามารถที่จะทำได้

ข้อควรระวัง

1. ต้องเอาใจใส่ คอยสังเกตอย่างใกล้ชิด และต้องมีความพร้อมในการเลี้ยงจิ้งหรีด และปลูกไผ่
2. ต้องเป็นสมาธิมาอาชีพ ไม่ทำความเดือดร้อนให้ตนเองและผู้อื่น
3. ต้องรักษาสีแกวล้อม
4. และต้องเป็นประโยชน์กับตนเอง ชุมชน

ภาพกิจกรรม : การเลี้ยงจิ้งหรีด

ภาพกิจกรรม : การปลูกไผ่กิมซุงหรือไผ่สีมแล้ง

นายฮารง ฮาแว

ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน หมู่ที่ 6 ตำบลซากอ อำเภอสรีสาคร จังหวัดนราธิวาส

นายฮารง ฮาแว ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน
หมู่ที่ 6 ตำบลซากอ อำเภอสรีสาคร จังหวัดนราธิวาส

หลักคิดประจำใจในการทำงาน

การพัฒนาพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งนั้น จำเป็นต้องรู้จักบริบทของแต่ละพื้นที่อย่างแท้จริง โดยใช้เทคนิคในการสื่อสารที่อ่อนน้อมถ่อมตน ปฏิบัติงานให้เป็นมิตร แสดงความจริงใจ เข้าหาและทำความรู้จักกับผู้นำในพื้นที่ พูดคุยกับประชาชน ให้ความสำคัญกับทุกปัญหา ไม่เลือกปฏิบัติและยอมรับความคิดเห็นต่างของประชาชน “การทำงานต้องลงมือทำด้วยตนเอง ลงพื้นที่เอง” หมายความว่า การทำงานทุกครั้งจะต้องลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และจะลงพื้นที่เองทุกครั้งเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องที่แท้จริง

ผลงาน/ความสำเร็จ

ได้นำความรู้ความสามารถที่ได้รับ และพัฒนาจากการเป็นผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน มาใช้ประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน ดังนี้ คือ

1. ส่งเสริมและแนะนำอาชีพ แก่ผู้พ้นโทษและผู้ถูกคุมประพฤติให้มีอาชีพสุจริตทำ และสามารถพึ่งตนเองได้ และมีรายได้เลี้ยงดูครอบครัวในระดับหนึ่ง
2. เป็นวิทยากรให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดให้กับเยาวชน ในพื้นที่ให้ทราบถึงพิษภัยของยาเสพติด

3. ได้ปฏิบัติภารกิจของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนอย่างเต็มที่ เต็มกำลังความสามารถ มีความเสียสละ และมีจิตอาสา จนได้รับใบประกาศเกียรติบัตร “คนดีศรีทักษิณ ประจำปี 2562”

การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทภารกิจ 10 ประการ ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เนื่องจากเป็นปัญหาใหญ่และปัญหาสำคัญ ที่มีผลกระทบต่อด็กและเยาวชนในพื้นที่โดยตรง การรณรงค์และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ตระหนักถึงโทษและผลเสียร้ายแรงของยาเสพติดโดยใช้กระบวนการของกองทุนแม่ของแผ่นดิน ในการขับเคลื่อนงานในพื้นที่

ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ

1. มีการวางแผนทุกครั้ง ก่อนลงมือปฏิบัติงาน เพื่อให้การทำงาน ไปตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ
2. พัฒนาตนเอง ใฝ่รู้ ศึกษาข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ
3. มีความมั่นใจในตัวเอง กล้าแสดงออก สามารถประสานงานได้อย่างรวดเร็ว ทันทั่วถึง
4. ยึดหลักประชาชนเป็นศูนย์กลางในการคิด และตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา โดยประชาชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน
5. การทำงานทุกครั้งต้องศึกษารายละเอียด และข้อมูลให้ชัดเจนก่อนดำเนินการ
6. การประสานงานและให้เกียรติผู้นำชุมชนทุกระดับชั้น
7. การทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายที่มีทั้งในชุมชนและนอกชุมชน
8. การทำงานแบบบูรณาการภารกิจ
9. การทำงานภายใต้ภารกิจหลัก 10 ประการของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน

(1) การจัดเก็บข้อมูล จปฐ./กชช.2 ค

- ศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหารายละเอียดของข้อคำถามให้เข้าใจ
- ให้คำปรึกษาและให้การสนับสนุนด้านการจัดเก็บข้อมูล จปฐ. ให้กับคณะทำงานผู้จัดเก็บข้อมูล จปฐ. ในพื้นที่
- ส่งเสริมกระตุ้นกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ให้มีส่วนร่วมในการจัดเก็บ จปฐ.
- สร้างความรู้ความเข้าใจและประโยชน์ของข้อมูล จปฐ. แก่ครัวเรือน เพื่อให้ครัวเรือนเห็นถึงความสำคัญของการจัดเก็บข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง

(2) การขับเคลื่อนแผนชุมชน

- ร่วมกับผู้นำชุมชนในการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูล
- ร่วมเวทีประชาคมเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหา และกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา รวมถึงแนวทางในการพัฒนา
- สนับสนุนการจัดทำแผนชุมชน ด้วยการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ และกระตุ้นให้ประชาชนในหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนชุมชน โดยเข้าร่วมประชาคม แสดงความคิดเห็น และร่วมเสนอปัญหาของหมู่บ้าน

(3) การขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้ชุมชน

ส่งเสริมการจัดทำข้อมูล และการรวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับชุมชน ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินงานด้านการเกษตรร่วมเวทีประชาคมเพื่อเผยแพร่ความรู้ในด้านต่าง ๆ ให้ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนใกล้เคียงเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

(4) การส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย

เข้าร่วมการจัดเวทีประชาคมที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้งและให้ความรู้แก่ประชาชนในการเลือกตั้งทุกระดับ พร้อมรณรงค์ให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่ขายเสียง

(5) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป็นแกนนำหลักในการวางแผนและจัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ส่งเสริมการนำพลังงานทดแทนมาใช้ การทำเกษตรโดยลดการใช้สารเคมี ส่งเสริมการคัดแยกขยะในครัวเรือน

(6) การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยึดหลักการพึ่งตนเอง มีวิถีชีวิตแบบพอเพียง รวมทั้งปฏิบัติตนในเป็นแบบอย่างของคนในครอบครัว เป็นครัวเรือนต้นแบบในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ปลูกผักกินเอง เหลือนำไปแปรรูปและจำหน่าย

(7) การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างโดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติดทุกชนิด แนะนำให้ความรู้แก่เพื่อนบ้าน เพื่อให้เข้าใจถึงโทษและภัยของยาเสพติด รวมทั้งมีบทบาทในการร่วมประชุมวางแผนแนวทางด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในอำเภอศรีสาคร เป็นแกนนำหลักในการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชนทั้งในชุมชน และพื้นที่ใกล้เคียง

(8) การแก้ไขปัญหาคาความยากจน

วางแผนร่วมกับผู้นำอื่น ๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูลและร่วมกันจัดทำแผนการแก้ไขปัญหากับครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทาง ลงพื้นที่สำรวจข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลความต้องการที่แท้จริงของครัวเรือน ส่งเสริมการจัดทำแผนที่ชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และบูรณาการแผนการแก้ไขปัญหาคาความยากจนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(9) การส่งเสริมอาชีพ

ส่งเสริมด้านการประกอบอาชีพเพื่อให้ชุมชนเกิดรายได้ ได้แก่ ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การรวมกลุ่มทำน้ายาล้างจาน เพื่อลดรายจ่ายและสร้างรายได้ คิดหาวิธีสร้างรายได้เพิ่มจากการรวมกลุ่มและเพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์ เป็นแกนนำหลักในการส่งเสริมอาชีพโดยการรวมกลุ่ม และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ และการใช้วัตถุดิบที่มีภายในชุมชนเพื่อสร้างรายได้

(10) การส่งเสริมทุนชุมชน

สนับสนุนการนำข้อมูลทุนชุมชนมาใช้ประโยชน์ รวมทั้งร่วมดำเนินงานพัฒนาทุนชุมชนในพื้นที่ร่วมกับภาคีการพัฒนา

ข้อคิด/ข้อพึงระวัง

ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.) เป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากเวทีประชาคมอาสาพัฒนาชุมชน (อช.) โดยบทบาทหน้าที่เป็นแกนนำในการพัฒนาหมู่บ้าน ตำบล และต้องรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในตำบล ดังนั้นการทำงานในบทบาทของการเป็นผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นงานที่ต้องมีความใกล้ชิดกับชาวบ้านเช่นเดียวกับผู้นำชุมชนอื่น ๆ จึงควรศึกษารายละเอียดของงานให้ชัดเจน และควรมีการวางแผนก่อนการดำเนินงานทุกครั้ง เพื่อให้เกิดความกระชับและไม่ทำงานซ้ำซ้อน

ข้อควรระวัง การทำงานแต่ละครั้ง จะจำกัดด้วยกฎระเบียบของหน่วยงานต่าง ๆ ดังนั้นจึงควรศึกษาและหาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย หรือระเบียบที่เกี่ยวข้องก่อนเริ่มดำเนินการ

ภาพกิจกรรม : นายฮาร่ง ฮาแว ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.) ตำบลชากอ อำเภอสรีสาคร จังหวัดนราธิวาส

กิจกรรมปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติฯ

กิจกรรมแจกของสำหรับผู้ยากไร้และด้อยโอกาส

กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ 90 วัน “ปลูกผักสวนครัว เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร”

กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตครัวเรือนตึกเกณฑ์ จปฐ. ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และกิจกรรมจิตอาสา

กิจกรรมเวทีประชาคมในพื้นที่

กิจกรรมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้กับผู้ปกครองและเยาวชนในพื้นที่

องค์ความรู้ กิจกรรมพัฒนาชุมชนดีเด่น

ประเภท

องค์กรชุมชนแกนหลักสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้าน

- ➔ **ภาคเหนือ :** กลุ่มหัตถกรรมล้านนาสันปูเลย
หมู่ที่ 3 ตำบลสันปาม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
- ➔ **ภาคกลาง :** กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโคกลำดวน
หมู่ที่ 9 ตำบลพรหมณี อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก
- ➔ **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ :** กลุ่มคณะกรรมการพัฒนาสตรีบ้านเมตตา
หมู่ที่ 17 ตำบล ผาน้อย อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย
- ➔ **ภาคใต้ :** กลุ่มศูนย์เรียนรู้ชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านเกาะเสม็ด
หมู่ที่ 3 ตำบลบางสน อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

กลุ่มหัตถกรรมล้านนาสันปูเลย

หมู่ที่ 3 ตำบลสันปาม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

กลุ่มหัตถกรรมล้านนาสันปูเลย

มีสมาชิก จำนวน 45 คน ตั้งอยู่เลขที่ 188 หมู่ที่ 3
ตำบลสันปาม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

ผู้นำกลุ่ม นางสาวศุภรดา กันทะวงศ์ อายุ 49 ปี
หมายเลขโทรศัพท์ 086 190 7148

หลักคิดในการทำงาน

1. ใช้แนวคิดและหลักการพัฒนาชุมชน คือ การให้ความสำคัญกับมนุษย์ทุกคน โดยถือว่า “มนุษย์ทุกคนมีเกียรติและศักดิ์ศรีในความเป็นคน มนุษย์ทุกคนมีความสามารถ มีศักยภาพ ความสามารถของมนุษย์สามารถพัฒนาได้ถ้ามีโอกาส”
2. การส่งเสริมสัมมาชีพชุมชนให้กับผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ด้วยการดึงศักยภาพ ภูมิปัญญาและความสามารถด้วยหลักการพึ่งตนเอง หลักการมีส่วนร่วม ตามหลักประชาธิปไตย และให้ความสำคัญกระบวนการชุมชน ด้วยการวิเคราะห์ วางแผน การปฏิบัติ การแบ่งปัน ประโยชน์ และการประเมินผล
3. การปรับตัวสู่ยุคดิจิทัล และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกลุ่มอาชีพในยุคดิจิทัล เพื่อการเข้าถึงผู้บริโภค โดยการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านตลาดและผู้บริโภค ให้ความสำคัญกับพฤติกรรม การซื้อสินค้า ความต้องการ ความสนใจ เทรนด์ โปรโมชัน และราคา เพื่อกำหนดกลยุทธ์สร้างความพึงพอใจและแรงจูงใจ
4. แนวคิดการพัฒนากลุ่มอาชีพ ประกอบด้วย การบริหารจัดการตามหลัก 5 ก. และการพัฒนาด้านการผลิต การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ การส่งเสริมช่องทางการตลาด และการประชาสัมพันธ์ การจัดสรรผลกำไร
5. แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเครือข่าย (Networking) โดยการเชื่อมโยงหน่วยงานภาคี เพื่อสนับสนุนกลุ่มอาชีพ โดยทำกิจกรรมร่วมกัน มีเป้าหมายร่วมกัน มีการรับรู้มุมมองที่เหมือนกัน หรือผลประโยชน์ร่วมกัน ดังคำขวัญของกลุ่มที่ว่า “หัตถกรรมจากภูมิปัญญา สร้างมูลค่าด้วยความปราณีต มอบคุณภาพชีวิตที่ดีสู่ชุมชน สันปูเลย”

ผลงาน/ความสำเร็จ

มีผลิตภัณฑ์ที่มีความโดดเด่น มีนวัตกรรม ได้รับรางวัลชนะเลิศจากผลการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ OTOP ที่มีความโดดเด่น มีนวัตกรรม ตามโครงการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ KBO (Knowledge - Based OTOP) ประจำปี 2563

วิธีการก้าวสู่ความสำเร็จ

1. การ**วิเคราะห์ศักยภาพ**ด้านภูมิปัญญาชุมชน ค้นหาประชาชนผู้รู้ด้านอาชีพ ศักยภาพด้านการผลิต การจำหน่าย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ภาวะผู้นำในกลุ่ม ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ
2. **ออกแบบและวางแผน**การพัฒนาผลิตภัณฑ์ควบคู่กับการบริหารจัดการกลุ่ม เน้นการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบของสมาชิก ผู้นำกลุ่มมีภาวะผู้นำ มีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการกลุ่ม
3. **สร้างเป้าหมาย**การพัฒนาชุมชน ซึ่งไม่ได้มุ่งเฉพาะเรื่องรายได้ แต่ต้องการให้เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน เพื่อสร้างความเอื้ออาทร ความรักความสามัคคี การช่วยเหลือซึ่งกันและกันโดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ พร้อม ๆ กับการสร้างความรู้ ความเข้าใจตามสโลแกน **“กระเป๋ 1 ใบ สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนมากกว่า 7 คน”**
4. **สร้างเครือข่าย**ในการทำงาน เพื่อให้มีกิจกรรมต่อยอด/ขยายกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกกลุ่ม มีผลผลิตกลุ่มที่เป็นรูปธรรม สร้างจิตสำนึกรักบ้านเกิด
5. การส่งเสริมการ**พัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงนวัตกรรม** ด้วยการผสมผสาน ภูมิปัญญาจักสานในชุมชน พัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีอัตลักษณ์สวยงาม การย้อมสีผลิตภัณฑ์จากวัสดุธรรมชาติ การผสมผสานวัสดุอื่น เช่น ข้องมกคล เกิดจากการผสมผสานภูมิปัญญาผ้าทอพื้นเมือง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นมาเป็นส่วนประกอบ และตกแต่งหุกระเป๋าด้วยงานถักไหมพรม การทำพู่ห้อย เป็นต้น
6. ส่งเสริมการ**สร้างความมั่นคง**ให้กับสมาชิกกลุ่ม ด้วยกิจกรรมการลดรายจ่ายด้านอาหาร ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัว เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหาร และนำมาแลกเปลี่ยนแบ่งปันกัน โดยสมาชิกแต่ละคน ใครปลูกอะไรก็นำมาทำเป็นอาหารกลางวันของกลุ่มร่วมกัน
7. การ**ส่งเสริมช่องทางการตลาด/การประชาสัมพันธ์** ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้จัดทำช่องทางตลาดออนไลน์ การไลฟ์สดผ่าน Face book และการขายผ่านเพจ ทำให้สร้างรายได้ให้กลุ่มอย่างต่อเนื่อง และได้พัฒนาทักษะคณะกรรมการกลุ่มอีกทางหนึ่ง

ข้อคิด/ข้อพึงระวัง

1. ต้องมีการสร้างเครือข่ายการพัฒนา เพื่อสนับสนุนกลุ่มอาชีพ และเพื่อการผลิตภัณฑ์ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง
2. ส่งเสริม สนับสนุนการผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นของแต่ละพื้นที่ ที่มีความโดดเด่น แตกต่างกัน มาสร้างนวัตกรรมการผลิต เพื่อสร้างมูลค่าของผลิตภัณฑ์
3. การเพิ่มช่องทางการตลาดทางออนไลน์ และทักษะการใช้สื่อในยุคดิจิทัล การสนับสนุนพัฒนาความรู้ให้กลุ่มทันสมัยเสมอ
4. การมีสินค้าที่มีมาตรฐานเป็นที่ต้องการของตลาด สามารถช่วยเหลือกลุ่มได้

แนวทางการดำเนินกิจกรรมกลุ่มที่นำสู่ความสำเร็จ

กระบวนการผลิต ใช้หลักการมีส่วนร่วม
การบริหารจัดการ ใช้หลักความรู้ความสามารถเฉพาะของบุคคล
ตามหลักการ “กลุ่มธรรมชาติ” เพื่อสร้างที่ยั่งยืน“

ผลิตภัณฑ์เด่น

 1.คนสานกระเป๋าล่อง กระเป๋าล่อง 1 ใบ สร้างรายได้ 60 บาท	 2.คนเย็บผัดบวบ กระเป๋าล่อง 1 ใบ สร้างรายได้ 10 บาท	 3.ช่างเย็บผ้า กระเป๋าล่อง 1 ใบ สร้างรายได้ 15 บาท	 4.คนทำปอเปปเปอร์ กระเป๋าล่อง 1 ใบ สร้างรายได้ 24 บาท	 5.คนถักไหมพรม กระเป๋าล่อง 1 ใบ สร้างรายได้ 25 บาท	 6.ช่างทาสี กระเป๋าล่อง 1 ใบ สร้างรายได้ 15 บาท	 7.ช่างตกแต่งไม้ กระเป๋าล่อง 1 ใบ สร้างรายได้ 10 บาท	 8.ฝ่ายเย็บผ้า กระเป๋าล่อง 1 ใบ สร้างรายได้ 50 % ของกำไร
--	---	--	---	---	---	--	--

กระเป๋า 1 ใบสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนได้ 7 คน”

๗. จำหน่าย (ตลาดทั่วไป/ออนไลน์)

๖. ตกแต่งปอมปอม/ทุกระบาย

๕. เย็บผ้าบุชั้นใน

๔. ประกอบทุกระเป๋า

๓. ย้อมสี/รมควันสีธรรมชาติ

๒. สานตัวแบบกระเป๋า

๑. จักดอก/สานเส้นเปีย

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโคกลำดวน

หมู่ที่ 9 ตำบลพรหมณี อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโคกลำดวน

มีสมาชิก จำนวน 232 คน ตั้งอยู่เลขที่ 13/1 หมู่ที่ 9 ตำบลพรหมณี อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก

ผู้นำกลุ่ม นายบัวผัน อินมุลน้อย อายุ 56 ปี

หมายเลขโทรศัพท์ 081 455 2656

หลักคิดในการทำงาน

คือสร้างความเชื่อมั่นต่อสมาชิกและชุมชน เปิดใจรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

มีความหมายว่าอย่างไร การสร้างความเชื่อมั่นต่อสมาชิกในการบริหารงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ต้องสามารถตรวจสอบการทำงานแสดงรายรับรายจ่าย และเงินกำไรปันผลให้กับสมาชิกตามเวลาที่กำหนดให้ การรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ผลงาน/ความสำเร็จ

“ผักเก็บยอด” หลังจากทีกลุ่มฯได้ไปศึกษาดูงานเรื่อง ผักเก็บยอดจากบ้านทุ่งกระโปรง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก จึงนำความรู้ที่ได้มาเป็นแนวทางในการเผยแพร่ให้แก่สมาชิกและประชาชนในหมู่บ้าน โดยเริ่มจากคณะกรรมการกลุ่มได้ปฏิบัติเป็นต้นแบบ จนปัจจุบันมีการปลูกผักเก็บยอดมากกว่า 60 - 70 ครัวเรือน อีกทั้งยังเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียนในหมู่บ้านและชาวบ้าน นับเป็นความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโคกลำดวน ในด้านการส่งเสริมอาชีพให้แก่สมาชิก รวมถึงประชาชนในหมู่บ้าน ช่วยสร้างงาน สร้างรายได้แก่คนในชุมชน โดยเฉพาะสมาชิกของกลุ่ม ที่กู้ยืมเงินจากกลุ่ม ไปลงทุนและต่อยอดการปลูกผักเก็บยอด ทำให้สมาชิกมีอาชีพ มีรายได้ ไม่ต้องออกจากภูมิลำเนาไปทำงานที่อื่น ช่วยลดการเป็นหนี้นอกระบบ และยังมีเงินออมสะสม พร้อมสวัสดิการต่าง ๆ ที่ได้รับจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม ซึ่งเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้แก่คนในชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วิถีก้าวสู่ความสำเร็จ

เริ่มจากการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในหมู่บ้าน ในเรื่องของการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ โดยการชี้แจงกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของกลุ่มอย่างชัดเจน และเข้าใจง่าย สำหรับผู้ที่มีความสนใจ เมื่อผู้ที่สนใจได้สมัครเป็นสมาชิกแล้ว ได้เห็นถึงระบบการทำงานของกลุ่มที่มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบกันอย่างชัดเจน สามารถตรวจสอบได้ จึงเกิดความไว้วางใจ และชักชวนผู้ที่ยังไม่เป็นสมาชิกร่วมสมัครเป็นสมาชิก จำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ยอดเงินออมสะสมก็จะเพิ่มตาม ทำให้มีเงินทุนไว้เป็นแหล่งทุนให้แก่สมาชิกไว้กู้ยืมไปต่อยอดการประกอบอาชีพ ใช้จ่ายในเหตุจำเป็น และเป็นสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่สมาชิก ประกอบกับการหาแนวทางที่ดีในการสร้างอาชีพให้แก่สมาชิก และคนในชุมชน โดยการที่กลุ่ม ได้เข้าร่วมในโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการสร้างอาชีพ ที่สามารถปรับใช้กับหมู่บ้านได้ โดยเริ่มจากคณะกรรมการ และสมาชิกของกลุ่มที่สนใจทำเป็นแบบอย่าง เพื่อให้คนอื่น ๆ ได้เห็นผลสำเร็จที่ได้รับและเกิดการปฏิบัติตาม

ข้อคิด/ข้อพึงระวัง

ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงานในฝ่ายต่าง ๆ โดยยึดหลักความซื่อสัตย์ เสียสละและมีความรับผิดชอบ หากมีผู้สนใจต้องการซักถามในเรื่องใด ฝ่ายงานที่เกี่ยวข้องก็สามารถให้คำแนะนำในรายละเอียดได้ พร้อมทั้งมีหลักฐานที่เป็นเอกสารเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ แสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งของกลุ่ม

ภาพความสำเร็จ

“สวนผักเก็บยอด” ของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโคกลำดวน ซึ่งมีชนิดผักที่ปลูก เช่น ผักถั่วฝักยาว ผักหวาน ผักแต้ว มะตูมแขก ยอดมะม่วงหิมพานต์ มะเขือกระเพรา โหระพา ถั่วฝักยาว ใบชะพลู เป็นต้น

สวนนายทองศักดิ์ พงษ์ประมูล

สวนนายสมพงษ์ สิงอ่อน

สวนนายเจริญ รุ่งเรือง

สวนนายอำนาจ จำปาทอง

สวนนางสำเริง ชันทอง

สวนนายจำนงค์ พันธพุมมี

สวนนายมะลิ แยมสุข

กลุ่มคณะกรรมการพัฒนาสตรีบ้านเมตตา หมู่ที่ 17 ตำบลผาน้อย อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

กลุ่มคณะกรรมการพัฒนาสตรีบ้านเมตตา

มีสมาชิก จำนวน 15 คน ตั้งอยู่ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 17 ตำบลผาน้อย
อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

ผู้นำกลุ่ม นางเพ็ญใจ ชัดิสร

อายุ 49 ปี

หมายเลขโทรศัพท์ 098 760 4536

ID Line 098 760 4536

หลักคิดในการทำงาน

ยึดหลักการมีส่วนร่วม และการ
น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ไปสู่ “บันได 9 ขั้น สู่ความพอเพียง”

บทบาทภารกิจ

1. สำรวจปัญหาความต้องการของสตรีในหมู่บ้าน
2. เสนอปัญหาและจัดทำแผนงานโครงการพัฒนาสตรี
3. เสนอแผนงาน โครงการแก่คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เพื่อบรรจุในแผนพัฒนาตำบล
4. สนับสนุนกิจกรรมในการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสตรี
เด็ก และเยาวชน
5. ปฏิบัติงานโครงการร่วมกับกลุ่มสตรีในหมู่บ้าน
6. จัดทำทะเบียนครุภัณฑ์ขององค์กรสตรีที่รับผิดชอบ
7. ติดตามผลและประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน
8. จัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

ผลงาน/ความสำเร็จ

กิจกรรมทอดผ้าป่าเมล็ดพันธุ์ผัก ในโครงการ “ผ้าป่าเมล็ดพันธุ์ผัก ไทวังสะพุงร่วมใจ สู้ภัยโควิด - 19” โดยเป็นการนำเมล็ดพันธุ์ดี มาแลกเปลี่ยนและกระจายสู่พื้นที่หมู่บ้านต่าง ๆ ในเขตอำเภอวังสะพุง มาปลูกขยายในหมู่บ้านในช่วงวิกฤตโควิด-19 ขยายผลไปยังทุกครัวเรือน ในชุมชน ขับเคลื่อนโดยคณะกรรมการพัฒนาสตรีของหมู่บ้าน และคณะกรรมการพัฒนาสตรี ตำบลผาน้อยร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอวังสะพุง และหมู่บ้านต่าง ๆ ในเขตอำเภอวังสะพุง ทั้ง 144 หมู่บ้าน พร้อมทั้งการสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านเมตตา หมู่ที่ 17 ตำบลผาน้อย อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย โดยการนำของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอวังสะพุง ได้เข้ามาส่งเสริมและสนับสนุน การขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้าน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้แก่แกนนำ/ผู้นำ และประชาชนในหมู่บ้าน ก่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้และสร้างการมีส่วนร่วม และขยายผล เป็นศูนย์แห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารและพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ก้าวไปสู่เศรษฐกิจพอเพียง 9 ขั้น

วิถีก้าวสู่ความสำเร็จ

หลักคิดในการทำงานของกลุ่มคณะกรรมการพัฒนาสตรีบ้านเมตตา คือ ใช้หลักการ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา ร่วมวางแผน โดยมุ่งประโยชน์สูงสุด คือ ประชาชนในหมู่บ้าน สามารถพึ่งตนเองได้ในภาวะวิกฤต มีอาหาร มีงาน มีอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดี

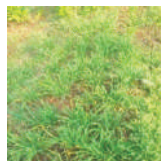
โดยใช้หลักการสำคัญ เพื่อการสู่ บันได 9 ขั้น สู่ความพอเพียง

การไปสู่ความพอเพียงตามแนวทางศาสตร์พระราชา เน้นการเริ่มต้นที่การทำเพื่อ พอกิน พอใช้ พออยู่ และพอมีเงิน เริ่มที่ตัวเราเอง “พอ” ก่อน ต่อเมื่อมีเหลือแล้วจึงขยายต่อไป แบ่งเป็นขั้นพื้นฐาน 4 ขั้น และขั้นก้าวหน้าอีก 5 ขั้น รวมเป็นบันได 9 ขั้นสู่ความพอเพียงที่ยั่งยืน

เศรษฐกิจพอเพียง ขั้นพื้นฐาน ขั้นที่ 1 - 4

1. **พอกิน** มีกินเพียงพอ ทั้งข้าว ปลา พืชผัก ได้จาก ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง และนาอินทรีย์
2. **พอใช้** เครื่องใช้ไม้สอยต่าง ๆ ทำพื้น ทำของใช้ได้จาก ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง
3. **พออยู่** ปลุกที่อยู่ บ้าน รั้ว ฯลฯ ได้จาก ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง
4. **พอมีเงิน** ร่มเงาจากต้นไม้ใหญ่ได้จาก ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง

เศรษฐกิจพอเพียง ขั้นก้าวหน้า ขั้นที่ 5 - 9

5. **บุญ** เมื่อมีเหลือ จึงนำไปทำบุญ ในงานบุญต่าง ๆ
6. **ทาน** บริจาคทานแก่ผู้ยากไร้ ผู้ไม่มีตัวของที่เรามี
7. **เก็บ** เป็นรากฐานยามวิกฤติ เช่น เก็บข้าวในยุ้งฉาง เก็บเมล็ดพันธุ์เพื่อฤดูกาลหน้า
ถนอมอาหารไว้กิน
8. **ขาย** จากสิ่งที่เราทำเหลือ เพื่อมอบสิ่งที่เป็นประโยชน์ไปต่อยังผู้อื่น
9. **ขาย** เชื่อมโยงเครือข่ายทั้งประเทศ เพื่อแบ่งปันความรู้ ลงแรงช่วยเหลือกัน

ข้อคิด/ข้อพึงระวัง

ใช้กระบวนการช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความเสียสละ ความร่วมมือ ตามหลักธรรมาภิบาล ภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกภาคส่วน เพื่อก้าวไปสู่ ทฤษฎีบันได 9 ขั้น สู่ความพอเพียง

1. มีการวางแผนการดำเนินงานและปฏิบัติตามแผนงาน และการติดตาม สนับสนุน ประเมินผลการดำเนินงาน
2. มีการประชุมคณะกรรมการเป็นประจำต่อเนื่อง เพื่อร่วมหารือแนวทางการพัฒนา และแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ในบริบทที่แตกต่างกันของแต่ละพื้นที่
3. พัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและแกนนำ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร อาชีพ และปรับเปลี่ยนตามสภาพปัญหา ของสถานการณ์ ปัจจุบันที่เกิดขึ้น
4. การแลกเปลี่ยนแนวคิด การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามา มีร่วมและขับเคลื่อนงานร่วมกัน

กลุ่มศูนย์เรียนรู้ชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านเกาะเสม็ด

หมู่ที่ 3 ตำบลบางสน อำเภอบางสะพาน จังหวัดชุมพร

กลุ่มศูนย์เรียนรู้ชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านเกาะเสม็ด

ตั้งอยู่ที่ ศาลากลางบ้านเกาะเสม็ด หมู่ที่ 3 ตำบลบางสน อำเภอบางสะพาน จังหวัดชุมพร มีสมาชิกจำนวน 75 คน รายได้เฉลี่ยของสมาชิกที่ได้รับจากกลุ่ม/องค์กรชุมชน 5,000 บาท ต่อครัวเรือน/ปี

ผู้นำกลุ่ม นายสุนทร ไผยา อายุ 48 ปี
หมายเลขโทรศัพท์ 095 429 5560 ID Line 095 429 5560

หลักคิดประจำใจในการทำงาน

ยึดหลักธรรมาภิบาลและพลังด้านบวก ในการพัฒนาปราชญ์ชุมชนและวิถีชีวิตจริงตามอัตลักษณ์ชุมชน มีความความหมายว่าอย่างไร

หลักธรรมาภิบาล เป็นหลักธรรมอันควรนำมาใช้ในการบริหารงาน ได้แก่

1. **หลักนิติธรรม** ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม ไม่เลือกปฏิบัติ และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎข้อบังคับ
2. **หลักความโปร่งใส** ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกัน โดยมีการให้และการรับข้อมูล ที่สะดวกเป็นจริง ทันการณ์ ตรงไปตรงมา มีที่มาที่ไปที่ชัดเจนและเท่าเทียม มีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน
3. **หลักการมีส่วนร่วม** ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และร่วมคิด ร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจ
4. **หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้** ได้แก่ ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ เป็นการสร้างกลไกให้มีผู้รับผิดชอบตระหนักในหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม
5. **หลักความคุ้มค่า** ได้แก่ การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม
6. **หลักคุณธรรม** ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม สำนึกในหน้าที่ของตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจขยัน อดทน มีระเบียบวินัย และเคารพในสิทธิของผู้อื่น

พลังบวก เป็นศูนย์รวมของพลังแห่งความรัก พลังแห่งความดี พลังความสุข พลังของความกตัญญูเป็นพลังที่จะนำทางให้พบความความเข้มแข็ง ให้พบเจอแต่สิ่งที่ดีและสามารถแก้ไข ปัญหาผ่านพ้นไปได้ด้วยดี และใช้พลังปราชญ์ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการทำงาน

ผลงาน/ความสำเร็จ

ศูนย์เรียนรู้ชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านเกาะเสม็ด หมู่ที่ 3 ตำบลบางสน อำเภอปะทิว จัดตั้งเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2559 โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอปะทิว ได้เข้ามาขับเคลื่อนส่งเสริมการพัฒนาหมู่บ้านตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้แก่แกนนำ/ผู้นำ และประชาชนในหมู่บ้าน พร้อมทั้งส่งเสริมกระบวนการจัดการความรู้ และการก่อตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชนตามแนวทางกรมการพัฒนาชุมชน ก่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ และสร้างการมีส่วนร่วม ได้จัดระบบการบริหารจัดการชุมชน/กลุ่ม/ปราชญ์ ผู้มีความรู้ความสามารถ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ตามอัตลักษณ์และวิถีชีวิตจริงของชุมชน ชุมชนพัฒนาแบบก้าวหน้า สามารถสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน และขยายผลเป็นศูนย์แห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอดให้กับทุกคนที่มีความสนใจเข้ามาศึกษา จนเป็นที่ยอมรับ และได้มีโอกาสร่วมถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ภายนอกชุมชนรวม ทั้งสื่อรายการโทรทัศน์ มาถ่ายทำเพื่อนำไปเผยแพร่ให้กับบุคคลทั่วไปได้รู้จักบ้านเกาะเสม็ดมากยิ่งขึ้น

ศูนย์เรียนรู้บ้านเกาะเสม็ดได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งโดยทุนชุมชนและจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ให้การสนับสนุนทั้งงบประมาณในการพัฒนา และการสร้างกระบวนการเรียนรู้ มีกิจกรรมการเรียนรู้ตามอัตลักษณ์วิถีชีวิตจริงของชุมชน

วิถีก้าวสู่ความสำเร็จ

หลักคิดในการทำงานใช้พลังชุมชน คือ ปราชญ์และแกนนำ ในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา และการบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้ร่วมกัน มีการร่วมวางแผนหาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาภายใต้ระเบียบที่กลุ่มได้ร่วมกันจัดตั้งขึ้น โดยมุ่งประโยชน์สูงสุด คือประชาชนในหมู่บ้านมีงาน มีอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดี ตามหลักธรรมาภิบาล

1. หลักนิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักการมีส่วนร่วม
4. หลักความโปร่งใส
5. หลักความคุ้มค่า
6. หลักความรับผิดชอบ

ข้อคิด/ข้อพึงระวัง

ในการนำไปประยุกต์ใช้หรือต่อยอดขยายผลปรับเปลี่ยนวิธีคิดและเสียสละ ใช้พลังบวก เป็นหลักคิดในการพัฒนาทั้งการครองตน ครองคน ครองงานตามหลักธรรมาภิบาล กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ ภายใต้การมีส่วนร่วม

1. มีการวางแผนการดำเนินงานและปฏิบัติตามแผนงาน
2. มีการประชุมคณะกรรมการเป็นประจำต่อเนื่อง เพื่อร่วมหารือแนวทางการพัฒนา และแก้ไขปัญหาพร้อม
3. พัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและแกนนำ ให้ทันต่อการปรับเปลี่ยนตาม สภาพสังคมและเศรษฐกิจ
4. การสร้างและเชื่อมโยงเครือข่าย

องค์ความรู้ กิจกรรมพัฒนาชุมชนดีเด่น

ประเภท

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.)

- ➔ **ภาคเหนือ** : ศอช.ต.ป่าคาหลวง
ตำบลป่าคาหลวง อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน
- ➔ **ภาคกลาง** : ศอช.ต.เกาะขนุน
ตำบลเกาะขนุน อำเภอนมสามัคคี จังหวัดฉะเชิงเทรา
- ➔ **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** : ศอช.ต.ท่าเมือง
ตำบลท่าเมือง อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี
- ➔ **ภาคใต้** : ศอช.ต.วังก้ง
ตำบลวังก้ง อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบลป่าคาหลวง

หมู่ที่ 2 ตำบลป่าคาหลวง อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบลป่าคาหลวง

ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 2 ตำบลป่าคาหลวง อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน

หลักคิดในการทำงาน

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบลป่าคาหลวง ยึดหลัก ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำ
ในการทำงาน หมายความว่า

1. **ร่วมใจ** การสร้างความสัมพันธ์ ประสานสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจอันดีกับคน
ในตำบล คณะทำงานรวมทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน เพื่อร่วมใจในการพัฒนาชุมชนอย่างมี
ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน
2. **ร่วมคิด** ในการทำงานได้วางแผนการทำงานร่วมกันที่หลากหลาย ทุกขั้นตอน
การพัฒนาของคนในตำบลร่วมกับทุกภาคส่วน และยอมรับฟังความคิดเห็นของทุกส่วน
เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา
3. **ร่วมทำ** ประสานงานและร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งคน กลุ่ม องค์กรชุมชน เครือข่าย
องค์กร ภาครัฐ ในการปฏิบัติงานตามแผน

ผลงาน/ความสำเร็จ

คือ **การบริหารจัดการขยะ** โดยส่งเสริมให้ทุกครัวเรือน ทุกหมู่บ้านมีการคัดแยกขยะก่อน
ทิ้ง ทำให้มีปริมาณขยะทิ้งน้อยลง การคัดแยกขยะในครัวเรือน และส่งเสริมการใช้น้อยลง หรือ
ลดการใช้โดยเท่าที่จำเป็น หลีกเลี่ยงการใช้อย่างฟุ่มเฟือย เช่น ส่งเสริมการใช้ถุงผ้าและตะกร้า
ไปซื้อของ หลีกเลี่ยงการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง ลดการใช้กล่องโฟม ใช้ผลิตภัณฑ์ชนิด
เติม นำถุงพลาสติกมาเป็นถุงขยะ

การบริหารจัดการขยะทุกครัวเรือน ดังนี้

1. **ถังขยะเปียกลดโลกร้อนทุกครัวเรือน** โดยทำการคัดแยกขยะเศษอาหารหรือ
ขยะเปียกออกจากขยะทั่วไป และช่วยรณรงค์สร้างความรับรู้ สร้างความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึก
ให้คนในตำบลได้มีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะ และตระหนักถึงความสำคัญของการ
คัดแยกขยะ เพื่อสร้างสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่ดีให้ตนเองและชุมชน และที่สำคัญช่วยลดการ
ปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก ที่จะเป็นการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับชุมชนในพื้นที่ให้ดียิ่งขึ้น

2. **เสวียนรักษ์โลกทุกครัวเรือน** ลดขยะสร้างปุ๋ยบำรุงไม้ผล เสวียนไม้ไผ่ สูดยอดนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยสร้างจากวัสดุที่ได้ง่ายในท้องถิ่น คือไม้ไผ่สานเป็นรูปทรงกลมใช้ล้อมโคนต้นไม้ เพื่อใส่วัสดุเหลือหรือขยะสดจากครัวเรือน ใช้ให้กลายเป็นปุ๋ยหมักแก่ต้นไม้ ทำให้ลดการใช้ปุ๋ย ลดขยะ ลดปัญหามลพิษ ลดปัญหาหมอกควัน สร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้กับหมู่บ้าน สามารถปลูกพืชผักสวนครัวเสริมได้ในเสวียนได้

3. **ถนนปลอดถังขยะ** การตั้งถังขยะตามจุดทิ้งขยะปัญหาที่เกิดขึ้นคือ การทิ้งขยะไม่ลงถังขยะ ขยะเอ่อล้นถึงลงมาเคลื่อนกลาดตามจุดทิ้งขยะ และพื้นถนน หรือการไม่คัดแยกขยะ แล้วนำมาทิ้งรวมกัน ทำให้ส่งกลิ่นเหม็น ทำให้ถนนไม่สะอาดสวยงามและภูมิทัศน์เสีย จึงมีโครงการถนนปลอดถังขยะขึ้นในตำบลป่าคาหลวงแห่งเดียวในอำเภอบ้านหลวง เพื่อความสะอาดของสถานที่สาธารณะ ช่วยลดงบประมาณในการจัดซื้อถังรองรับขยะ ทำให้เส้นทางสัญจรเป็นระเบียบเรียบร้อยกับผู้ใช้เส้นทาง ถนนปลอดกลิ่น ไม่เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค เกิดความร่วมมือของประชาชนทุกครัวเรือน ทุกหมู่บ้านในตำบลป่าคาหลวงในการบริหารจัดการขยะ

วิธีการก้าวสู่ความสำเร็จ

1. ทำเวทีประชาคมทุกหมู่บ้านเกี่ยวกับปัญหาขยะ ขยะไม่มีที่ทิ้ง ถนนทุกหมู่บ้านมีภูมิทัศน์ที่ไม่สวยงาม
2. ส่งเสริม สนับสนุนทุกครัวเรือน เริ่มการคัดแยกขยะในครัวเรือน โดยการฝึกอบรมให้ความรู้ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมบูรณาการ ได้แก่ อบต.ป่าคาหลวง สาธารณสุขอำเภอ พัฒนาชุมชนอำเภอ เกษตรอำเภอ กศน.อำเภอ สภาองค์กรชุมชนตำบลป่าคาหลวง สภาผู้นำชุมชนตำบลป่าคาหลวง
3. ส่งเสริม สนับสนุนทุกครัวเรือน จัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อน เพื่อคัดแยกขยะเศษอาหารหรือขยะเปียกออกจากขยะทั่วไป
4. ส่งเสริม สนับสนุนทุกครัวเรือนทำเสวียนรักษ์โลก เพื่อลดขยะ สร้างปุ๋ยบำรุงไม้ผล และสามารถปลูกพืชผักสวนครัวเสริมได้ในเสวียนได้
5. ร่วมกับ อบต.ป่าคาหลวง จัดทำโครงการถนนปลอดถังขยะ กำหนดวัน เวลา ในการจัดเก็บขยะของแต่ละหมู่บ้าน
6. ร่วมกับ อบต.ป่าคาหลวง สาธารณสุขอำเภอ ประกวดหมู่บ้านสะอาดและครัวเรือนต้นแบบการบริหารจัดการขยะ พร้อมเชิดชูเกียรติ
7. ติดตาม สนับสนุน ประเมินผลการขับเคลื่อนกิจกรรม

ข้อคิด/ข้อพึงระวัง

การดำเนินงานโครงการจำเป็นต้องยึดหลักความเหมาะสม ประโยชน์ของโครงการ หรือประโยชน์ของประชาชนเป็นที่สุด การดำเนินงานเป็นได้ด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้ ทุกกลุ่มเป้าหมาย ทุกกิจกรรมและโครงการ โครงการที่ดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีการหมุนเวียน โดยเฉพาะกิจกรรมตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การดำเนินงานโครงการของหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นโครงการที่เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชนทั้งหมู่บ้าน และเป็นแบบอย่างให้กับชุมชนอื่น

ภาพกิจกรรม : การบริหารจัดการขยะ ส่งเสริมให้ทุกครัวเรือน ทุกหมู่บ้านมีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง

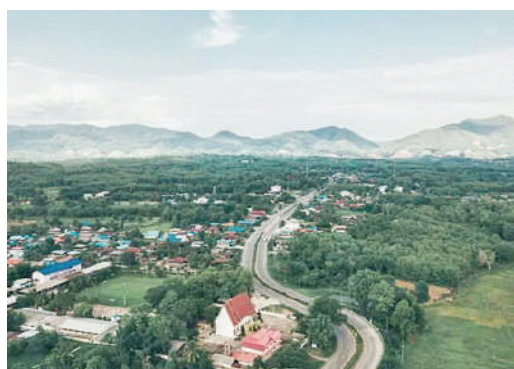
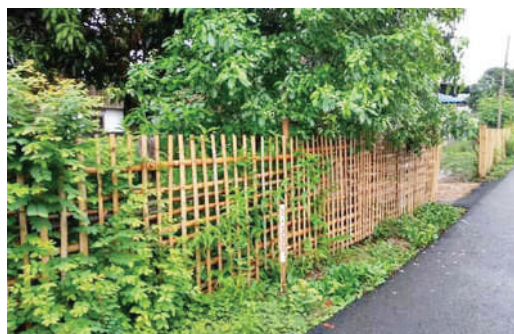
ภาพกิจกรรม : ส่งเสริม สนับสนุนทุกครัวเรือนจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อน เพื่อคัดแยกขยะเศษอาหารหรือขยะเปียกออกจากขยะทั่วไป

ภาพกิจกรรม : ส่งเสริม สนับสนุนทุกครัวเรือน ทำเสวียนรักษ์โลก เพื่อลดขยะ สร้างปุ๋ยบำรุงไม้ผล และสามารถปลูกพืชผักสวนครัวเสริมได้ในเสวียนได้

ภาพกิจกรรม : การจัดทำโครงการถนนปลอดถังขยะ กำหนดวัน เวลา ในการจัดเก็บขยะของแต่ละหมู่บ้าน

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบลเกาะขาม

หมู่ที่ 12 ตำบลเกาะขาม อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบลเกาะขาม

ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 12 ตำบลเกาะขาม อำเภอนนทบุรี
จังหวัดนนทบุรี

กลุ่มที่เข้าร่วม

1. เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตำบลเกาะขาม
2. เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตำบลเกาะขาม
3. คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบลเกาะขาม
4. กลุ่ม OTOP/อาชีพภายในตำบล

ประธาน ศอช.ต. นายมนัส อิมกมล

หมายเลขโทรศัพท์ 087 140 1515

หลักคิดในการทำงาน

คือ การสร้างต้นแบบที่ดี มีความหมายว่าอย่างไร การสร้างต้นแบบที่ดี คือ การปฏิบัติ
งานในแต่ละภารกิจของ ศอช. ควรมีการสร้างต้นแบบในแต่ละเรื่อง เช่น ต้นแบบการปลูก
ป่าชุมชน ต้นแบบจุดเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบด้านสวัสดิการชุมชน
หรือศูนย์เรียนรู้ชุมชนต้นแบบ ซึ่งจะทำให้ชุมชนข้างเคียงได้เห็น และเกิดความสนใจที่จะพัฒนา
ให้เป็นไปตามต้นแบบ

ผลงาน/ความสำเร็จ

การส่งเสริมการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หนทางสู่ความสำเร็จ

1. ขยายผลจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบลเกาะขนุน อยู่ใกล้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อำเภอนมสาร จันทบุรี ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญ และมีขนาดใหญ่ที่สุดในจังหวัดจันทบุรี จึงได้รณรงค์ให้คนในชุมชนได้ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมการออมเงินด้วยการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวสำหรับบริโภคในครัวเรือน เพื่อลดรายจ่ายและนำไปจำหน่ายเพิ่มรายได้ ส่งเสริมการใช้น้ำหมักไล่แมลงเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม และยังได้สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกองทุนปุ๋ย เพื่อรณรงค์ให้คนในชุมชนหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์

2. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงระดับตำบล

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบลเกาะขนุน มุ่งเน้นให้คนในชุมชนหันมาใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจัง จึงจัดตั้งจุดเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงระดับตำบลขึ้น ณ บ้านหนองอีโสน หมู่ที่ 12 ตำบลเกาะขนุน ภายในศูนย์เรียนรู้ ประกอบด้วย จุดเรียนรู้การปลูกพืชผักสวนครัว จุดเรียนรู้การปลูกพืชไร่ จุดเรียนรู้พืชสมุนไพร จุดเรียนรู้การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ และจุดเรียนรู้การทำน้ำหมักไล่แมลง

3. ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบลเกาะขนุน ประชาสัมพันธ์กิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทางสถานีวิทยุชุมชนอย่างต่อเนื่อง

แนวทาง/ข้อคิด/ข้อพึงระวัง

ศึกษาแนวทางและหลักการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเริ่มต้นจากตัวเอง ครัวเรือน และขยายผลไประดับหมู่บ้าน/ตำบล

ภาพกิจกรรม : การดำเนินกิจกรรมศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบลเกาะขนุน

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบลท่าเมือง

หมู่ที่ 1 ตำบลท่าเมือง อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบลท่าเมือง

ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 1 ตำบลท่าเมือง อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี

ประธาน ศอช.ต. นายประเสริฐ ศิริมูล

โทรศัพท์ 081 878 1495

หลักคิดในการทำงาน

คือ “**ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกันที่ ศอช.ต.**”

ร่วมคิด โดยคณะกรรมการศอช.ต. ช่วยกันจัดทำฐานข้อมูล กลุ่มองค์กร ในภายใน ตำบลท่าเมือง อำเภอดอนมดแดง ให้เป็นข้อมูลในการขับเคลื่อนกิจกรรมตามภารกิจ

ร่วมทำ โดยคณะกรรมการ ศอช.ต. ร่วมขับเคลื่อนกิจกรรมในการพัฒนากลุ่มองค์กร/ กองทุนในพื้นที่ตำบลท่าเมือง ตามโครงการกิจกรรม (แผนพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล) นำไปสู่ การบูรณาการทำงานร่วมกันระหว่าง ท้องถิ่น ท้องถิ่นและส่วนราชการ

ร่วมกันที่ ศอช.ต. โดยศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบลท่าเมือง เป็นแหล่งข้อมูล ในการชี้เป้าหมายในการพัฒนาพื้นที่ตำบลท่าเมือง นำไปสู่ชุมชนตำบลท่าเมือง มีเศรษฐกิจฐานราก ที่เข้มแข็ง มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน

ผลงาน/ความสำเร็จ

สมาชิกศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบลท่าเมือง คือ **กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านยางกระเดา** หมู่ที่ 10 ตำบลท่าเมือง **เป็นการแกนนำหลักในการแก้ไขปัญหาด้านเงินทุน** ที่เกิดจากการมีหนี้สินของครัวเรือน เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ไปสู่ 1 ครัวเรือน 1 สัญญา และได้รับการคัดเลือกเป็นศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านยางกระเดา ได้รับรางวัลชนะเลิศ ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนดีเด่นระดับภาค ประจำปี 2562

การดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านยางกระเดา

สถาบันการจัดการเงินกองทุนชุมชนบ้านยางกระเดา หมู่ที่ 10 ตำบลท่าเมือง อำเภอ ดอนมดแดง ก่อตั้งเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2552 โดยวิธีการระดมทุนจากกองทุนในหมู่บ้าน/ตำบล รวม 14 กลุ่มองค์กร/กองทุน และประชาชนในหมู่บ้าน 112 คน รวมจำนวน 7,000 หุ้นละ 100 บาท สามารถระดมเงินทุนได้ เป็นเงิน 700,000 บาท

ในปี 2561 ถึงปัจจุบัน **สถาบันการจัดการเงินกองทุนชุมชน ปรับเปลี่ยนชื่อ เป็นศูนย์จัดการเงินกองทุนชุมชนบ้านยางกระเดา** หมู่ที่ 10 และสมาชิกเป็นสมาชิกได้เฉพาะกลุ่ม/กองทุน เท่านั้นจำนวน 12 กลุ่ม/กองทุน ส่วนสมาชิกที่เป็นรายบุคคลแก้ไขปรับเปลี่ยนเป็น สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต (บัญชี 2) เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด และยังดำเนินการ การบริหารจัดการหนี้ไปสู่ 1 ครัวเรือน 1 สัญญา จนสามารถแก้ไขปัญหาหนี้สิน ให้ครัวเรือนที่สมัครเข้าร่วม ปรับโครงสร้างหนี้ จนสามารถลดหนี้และปลดหนี้ ภายใต้การบริหารจัดการของคณะกรรมการ ที่มี นายทองใบ โสโพธิ์ เป็นประธานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน บ้านยางกระเดา หมู่ที่ 10 วาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี มีคณะกรรมการจำนวน 13 คน

รูปแบบการดำเนินงาน ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านยางกระเดา

1. โครงสร้าง

1.1 คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน มาจากตัวแทนคณะกรรมการของ ทุกกลุ่ม/องค์กร ที่เป็นสมาชิกศูนย์ฯ และมาจากผู้นำชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิในหมู่บ้าน/ชุมชน วาระ ในการดำรงตำแหน่ง คราวละ 2 ปี

1.2 คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านยางกระเดา มีจำนวน 4 ฝ่าย คือ

- 1) ฝ่ายบริหารอำนวยการ มีบทบาทหน้าที่กำกับ ดูแลการดำเนินงาน ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ฯ กำหนดแผนการทำงานในแต่ละปี
- 2) ฝ่ายบริหารจัดการหนี้ มีบทบาทสำคัญในการปรับโครงสร้างหนี้ ให้แก่สมาชิก ให้เกิดการปรับหนี้ ลดหนี้ ปลดหนี้ได้ ในครัวเรือนได้

3) ฝ่ายตรวจสอบ มีบทบาทหน้าที่ตรวจสอบให้คำแนะนำการดำเนินงาน ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยจะร่วมในการบริหารจัดการทุกกิจกรรม

4) ฝ่ายประชาสัมพันธ์ มีบทบาทหน้าที่แจ้งข่าวสารข้อมูลให้แก่สมาชิกทราบ เป็นระยะ เพื่อให้สมาชิกได้รับทราบข้อมูลข่าวสารของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนโดยตลอด

2. การบริหารจัดการ

1. จัดทำฐานข้อมูล โดยการสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลของกองทุนชุมชนในหมู่บ้าน (กองทุนที่ได้รับบสนับสนุนจากราชการและกองทุนที่ชุมชนตั้งขึ้นเอง ซึ่งมีทั้งหมด 13 กองทุน เงินทุนทั้งหมด จำนวน 43,741,443 บาท และสำรวจข้อมูลหนี้สินของสมาชิก และจัดทำ ฐานข้อมูลภาวะหนี้สินแต่ละครัวเรือนที่เป็นสมาชิก เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการหนี้ ในแต่ละปี

2. นำฐานข้อมูลภาวะหนี้สินดังกล่าว โดยมาวิเคราะห์ข้อมูลรายคน จัดประเภท ลูกหนี้ แยกตามจำนวนยอดเงินที่สมาชิกเป็นหนี้ จัดกลุ่มลูกหนี้ เป็น 3 กลุ่ม คือ ลูกหนี้เป็นหนี้้น้อย ลูกหนี้เป็นหนี้ปานกลาง ลูกหนี้เป็นหนี้มาก และแจ้งให้สมาชิกทราบ

3. จัดประชุมเพื่อหารือและกำหนดแนวทางการบริหารจัดการหนี้ของลูกหนี้ แต่ละราย ตามกลุ่มประเภทลูกหนี้ที่จัดไว้ นำมาเรียงลำดับในการให้ความช่วยเหลือ เนื่องจาก สมาชิกสนใจเข้าร่วมปรับโครงสร้างหนี้จำนวนมาก หลังจากนั้นคณะกรรมการเป็นสื่อกลาง เจรจาระหว่างลูกหนี้กับกลุ่ม/กองทุนต่าง ๆ เพื่อปรับโครงสร้างหนี้ตามเมนูที่คณะกรรมการ กำหนด เมนูปรับโครงสร้างหนี้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านยางกระเดา จำนวน 3 เมนู ดังนี้

เมนูที่ 1 วงเงินกู้ 30,000 - 50,000 บาท ดอกเบี้ย 6 บาท สัญญา 3 ปี ชำระ เงินต้น อย่างน้อย 35 เปอร์เซ็นต์ ชำระดอกเบี้ยพร้อมต้น ปีละ 1 ครั้ง/ปี ดอกเบี้ยลดตามเงินต้น ที่เหลือ

เมนูที่ 2 วงเงินกู้ ตั้งแต่ 50,001 - 100,000 บาท ดอกเบี้ยร้อยละ 9 บาท ส่งคืนภายใน 5 ปี ต้องชำระเงินต้นอย่างน้อย 20 เปอร์เซ็นต์ ชำระดอกเบี้ยเป็นรายเดือน ดอกเบี้ย ลดตามเงินต้นที่เหลือมีปันผลเฉลี่ยคืน

เมนูที่ 3 วงเงินกู้ตั้งแต่ 100,000 ขึ้นไป ดอกเบี้ยร้อยละ 11 บาท สัญญา 10 ปี ต้องชำระเงินต้น 10 เปอร์เซ็นต์ ชำระดอกเบี้ยเป็นรายเดือน ดอกเบี้ยลดตามเงินต้นที่เหลือ มีปันผลเฉลี่ยคืน

ทั้ง 3 เมนู (ในกรณีผิดสัญญาชำระไม่ได้เมื่อครบสัญญา ต้องถูกปรับให้ ส่งทุนทั้งหมดพร้อมดอกเบี้ยในปีที่ทำสัญญา โดยการปรับสัญญาให้และคิดดอกเบี้ยตามเดิม)

4. สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน (กองทุนหมู่บ้าน) เข้าร่วมโครงการเงินล้าน ปลอดดอกเบี้ย 2 ปีของรัฐบาล จากธนาคารออมสิน ดอกเบี้ยร้อยละ 3 ส่งคืนภายใน 7 โดยการนำหลักการออมทรัพย์จัดทำโครงการปลอดดอกเบี้ย 7 โดยไม่คิดดอกเบี้ย กับสมาชิก ตลาดสัญญาภู โดยคิดจากยอดเงินกู้

5. กำหนดแผนพัฒนาศูนย์จัดการกองทุนชุมชนประจำปี เป็นลายลักษณ์อักษร และดำเนินการตามแผน

6. การบริหารจัดการหนี้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านยางกระเดา ดำเนินการปรับเปลี่ยนสัญญาตามเมนูทางเลือก และหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการศูนย์กำหนด

7. การสนับสนุนครัวเรือนเป้าหมาย อบรมให้ความรู้การสร้างวินัยทางการเงิน การจัดทำบัญชีครัวเรือนตามโครงการ “สำนักดี แผนดี บริหารหนี้ได้” โดยกำหนดแผนการบริหารจัดการหนี้ร่วมกัน ในประเด็นต่าง ๆ ตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

8. กิจกรรมของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านยางกระเดา

- บริหารจัดการหนี้ไปสู่ 1 ครัวเรือน 1 สัญญา ครัวเรือนเข้าร่วมโครงการ ปี 2562 จำนวน 14 ครัวเรือน ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนได้ส่งเสริมอาชีพเสริมให้กับสมาชิก กลุ่มต่าง ๆ

- การจัดสวัสดิการชุมชน ได้จัดสวัสดิการการจัดสรรผลกำไรของสมาชิกศูนย์ นำมาจัดสวัสดิการแก่สมาชิกศูนย์ ปีละ 50,000 บาท ได้แก่ คลอดบุตร เงินขวัญถุง เจ็บป่วย ทุนการศึกษา คนพิการ ผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ ช่วยผู้ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ สนับสนุนงานบุญ ประเพณี/งานวันสำคัญต่าง ๆ

9. การจัดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้พัฒนาศักยภาพคณะกรรมการศูนย์ และสมาชิก ศึกษาดูงาน ปีละ 1 ครั้ง

3. ผลสัมฤทธิ์

1. ศูนย์ได้ส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมายมีการต่อยอดอาชีพเดิม จำนวน 9 อาชีพ 80 ครัวเรือน

2. การบริหารจัดการหนี้ (ลดหนี้) ผลการลดหนี้ของสมาชิกในปีที่ผ่านมา 2560 - 2562 จำนวน 14 ครัวเรือน ปลอดหนี้ 4 ครัวเรือน

3. ศูนย์มีการบริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล เป็นแหล่งเรียนรู้ของคนในชุมชนและนอกชุมชน และสามารถถ่ายทอดความรู้พร้อมทั้งมีการจัดการความรู้ และได้รับรางวัลชนะเลิศศูนย์จัดการกองทุนชุมชนดีเด่นระดับภาค ปี 2562

เทคนิคและการบริหารจัดการหนี้

ศูนย์จัดการเงินทุนชุมชนบ้านยางกระเดา หมู่ที่ 10 ตำบลท่าเมือง มีวิธีการช่วยเหลือสมาชิกในการปรับโครงสร้างหนี้ เพื่อให้บรรเทาปัญหาภาวะหนี้สินลง เป็นวิธีการที่เน้นเรื่องการมีวินัยของตัวสมาชิก จำนวน 5 ข้อ คือ

1. **วินัยทางการเงิน** ต้องมี หาเงินมาได้ ต้องรู้จักการใช้จ่ายเงิน จ่ายเฉพาะสิ่งที่จำเป็น และต้องพยายามตัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นออก และเงินที่กู้มาต้องให้เป็นหนี้ที่ก่อให้เกิดรายได้เท่านั้น
2. **การออมเป็นนิสัย** หาเงินมาได้ต้องรู้จักการออมกับกลุ่มต่าง ๆ ที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่ ต้องนำไปออมก่อนจึงใช้จ่าย และพยายามต้องออมทุกเดือนที่หาเงินมาได้
3. **การทำบัญชีครัวเรือน** คือ การส่องกระจกเงา ต้องทำบัญชีครัวเรือน สรุปรทุกเดือน เพื่อจะได้รู้ว่าเงินเข้ามาเท่าไร และได้ใช้จ่ายไปเท่าไร อย่างไร ถ้าพบว่ารายจ่ายมาก เราต้องลดรายจ่ายตัวที่ไม่จำเป็นออก เพื่อให้รายได้นั้นมากกว่ารายจ่าย
4. **ต้องวางแผนใช้เงิน** เพื่อลดหนี้และลดหนี้
 - กำหนดร่วมกันว่าเงินที่หามาได้ต้องนำไปออมก่อน เมื่อสิ้นปีมีเงินออมเป็นก้อนแล้วจึงถอนออกมาชำระหนี้ “ออมเพื่อใช้หนี้”
 - ไม่ก่อหนี้เพิ่ม ต้องให้หนี้ลดลงทุกปี
 - บริหารจัดการหนี้ที่เป็นอยู่ มีหนี้ก้อนไหนที่ดอกเบี้ยแพง ให้นำเงินออมไปใช้หนี้ที่ดอกเบี้ยแพงก่อน เพื่อลดปัญหาการจ่ายดอกเบี้ยจำนวนมาก
 - หารายได้เสริมจากอาชีพเสริม ต้องมีรายได้ให้มากกว่ารายจ่ายในแต่ละเดือน
5. **ตั้งเป้าหมายแล้วไปให้ถึง** ต้องตั้งเป้าหมายว่าในปีนี้ เราจะใช้หนี้เท่าไร ปีหน้าจะใช้หนี้เท่าไร จะหมดหนี้ในปีไหน

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบลวังภัง

หมู่ที่ 2 ตำบลวังภัง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบลวังภัง

ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 2 ตำบลวังภัง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีกลุ่ม/องค์กร ที่เข้าร่วมได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลวังภัง กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ตำบลวังภัง คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบลวังภัง ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนตำบลวังภัง

ประธาน ศอช.ต. กำนันสมยศ เผ่าพันธุ์

หมายเลขโทรศัพท์ 081 856 2565

หลักคิดในการทำงาน

ตำบลต้นแบบแห่งการบูรณาการ ผู้นำเดินเคียงข้างประชาชน หมายถึง การทำงาน การพัฒนาในภาพรวมของตำบล ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ต้องร่วมมือกัน ทำงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ผลงาน/ความสำเร็จ

การจัดตั้งตลาดประชารัฐคนไทยยิ้มได้ “ตลาดนัดหน้าวัดวังภัง” โดยการใช้ข้อมูล ชุมชนในการพัฒนาระบบสารสนเทศ วิเคราะห์ระดับตำบล ด้วยโปรแกรม Community Information Radar Analysis (CIA)

หนทางสู่ความสำเร็จ

1. สร้างความรู้ความเข้าใจ รูปแบบการทำงานแบบบูรณาการ แนวทางการพัฒนา คุณภาพชีวิตในระดับตำบล ให้แก่ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในตำบล
2. หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้นำ และภาคประชาชน ร่วมกันวิเคราะห์ศักยภาพ ของตำบล ปัญหา/ความต้องการของตำบล โดยใช้ข้อมูลที่รวบรวมมาพัฒนาหมู่บ้าน จนไปสู่แผนพัฒนาระดับตำบลและกำหนด ทิศทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับแผนความต้องการ เพื่อให้ตอบสนองหรือแก้ไขปัญหาของคนในตำบล

3. เมื่อได้ปัญหาความต้องการ ข้อมูลพื้นฐานจากหน่วยงานภาครัฐ จึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม CIA แล้ว พบว่าภาพรวมในระดับตำบลนั้น มีปัญหาหนักที่สุดในเรื่องของการแก้ไขปัญหาความยากจน การบริหารจัดการชุมชน (เรียงตามลำดับลงมา) และเมื่อวิเคราะห์ปัญหาที่ลงไปรายละเอียดพบว่าตำบลวังก้งนั้นมีสินค้าที่มีคุณภาพ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรและค้าขาย แต่ในตำบลนั้นไม่มีสถานที่หรือตลาดเพื่อให้ผู้ประกอบการได้จัดแสดงหรือจำหน่ายสินค้า

4. ดำเนินการวางแผนวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการตั้งตลาดนัด และลงมือร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน วัด ในการจัดตั้งตลาด เพื่อแก้ไขและตอบสนองความต้องการของประชาชนในตำบล

5. ตั้งกฎ กติกา ในการดำเนินงาน ตลาดนัด พร้อมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่ผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่อง

แนวทาง/ข้อคิด/ข้อพึงระวัง

1. วิเคราะห์ปัญหาความต้องการของคนในตำบลว่าแท้จริง แล้วมีปัญหาด้านใด และต้องการอะไร
2. เมื่อได้ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว มากำหนดเป็นแผนการดำเนินงาน โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน
3. ศึกษาดูงานจากตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ และวิเคราะห์ความเป็นไปได้อาจจะนำมาใช้ให้ถูกกับบริบทของตำบลตัวเอง
4. สร้างความรับรู้ความเข้าใจ แก่ผู้ที่มีส่วนได้เสียกับกิจกรรม แผนงาน โครงการ ที่จะดำเนินการ

ภาพกิจกรรม : การดำเนินงาน “ตลาดนัดหน้าวัดวังก้ง”

องค์ความรู้ กิจกรรมพัฒนาชุมชนดีเด่น

ประเภท

ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่างระดับภาค

- ➔ **ภาคเหนือ** : นางเรียมจิต พอใจ
บ้านป่าคาใหม่ หมู่ที่ 2 ตำบลป่าคาหลวง อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน
- ➔ **ภาคกลาง** : นางศรีสกุล สุขเกษม
บ้านตึกปิ่น หมู่ที่ 3 ตำบลรอบเมือง อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี
- ➔ **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** : นางนงลักษณ์ นามม
บ้านท่ามะเฟือง หมู่ที่ 4 ตำบลโพธิ์สา อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย
- ➔ **ภาคใต้** : นางสุนิดา สุวรรณหงส์
บ้านหนองนกวัว หมู่ที่ 1 ตำบลท่าพญา อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

ครัวเรือนสมาชิกชุมชน : นางเรียมจิต พอใจ

บ้านป่าคาใหม่ หมู่ที่ 2 ตำบลป่าคาหลวง อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน

นางเรียมจิต พอใจ

ชาวบ้านป่าคาใหม่ หมู่ที่ 2 ตำบลป่าคาหลวง อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน ประกอบอาชีพหลัก คือ การทำเกษตรกรรม (ทำสวน/ทำไร่/ทำนา/เพาะปลูก/เลี้ยงสัตว์)

ความสำเร็จจากการประกอบสมาชิกชุมชน

นางเรียมจิต พอใจ และครอบครัว เริ่มต้นประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นเกษตรแบบเชิงเดี่ยว คือ การปลูกข้าวโพดเพียงอย่างเดียว ประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูง รายได้ที่ได้รับ ไม่คุ้มค่า ค่าใช้จ่ายในแต่ละฤดูกาลผลิต ราคาผลผลิตตกต่ำ ถูกกดราคาจากพ่อค้า และสภาพภูมิอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย แต่เมื่อนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเริ่มทำการเกษตรแบบผสมผสานแบบปลอดภัย โดยการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้านการเกษตรจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ

ในปี พ.ศ. 2562 บ้านป่าคาใหม่ ดำเนินโครงการสร้างสมาชิกชุมชนในระดับหมู่บ้าน ซึ่งครัวเรือนของนางเรียมจิต ได้สมัครร่วมโครงการและได้รับการฝึกอบรมอาชีพตามแนวทางสมาชิกชุมชน มีการรวมตัวกันของผู้แทนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเดียวกันเป็นกลุ่มอาชีพ (การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เช่น การทำข้าวเกรียบปากหม้อ ก๋วยเตี๋ยว ผีอกกล้วย มันกล้วย) ซึ่งร่วมกันดำเนินกิจกรรมจนสามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงยิ่งขึ้น

ปัจจุบันครัวเรือนนางเรียมจิต เป็นครัวเรือนที่เป็นแบบอย่างให้กับคนในชุมชน เรื่องการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับครอบครัวจนประสบความสำเร็จ และยังเป็นผู้นำแนวคิดการเกษตรทฤษฎีใหม่ให้กับชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการนำผลผลิตที่มีอยู่มาสร้างมูลค่าต่อยอด โดยการเพาะพันธุ์และขยายพันธุ์ เช่น การขยายพันธุ์กบ ปลาตุ๊ก ไก่พันธุ์ไข่ไก่พันธุ์พื้นเมือง เป็ด นกกระทา เพาะกิ่งพันธุ์ไม้ต่าง ๆ รวมถึงการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เช่น การแปรรูปกล้วย ปากหม้อ พริก ผีอก มัน สมุนไพรต่าง ๆ เพื่อสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนและคนในชุมชน ทั้งยังเป็นผู้ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย ไม่ใช้สารเคมี ยาฆ่าแมลง จากผลผลิตอำเภอบ้านหลวงสู่ตลาดภายนอก ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และเป็นที่รู้จักสู่ภายนอกมากขึ้น

ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง นางเรียมจิต สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง สามารถเผยแพร่องค์ความรู้ที่ตนเองถนัดสู่ครัวเรือนอื่นหรือผู้ที่สนใจได้

ปัจจัยที่ทำให้การประกอบสัมมาชีพประสบผลสำเร็จ

1. น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต ทำให้มีแรงบันดาลใจในการดำรงชีวิตและการประกอบสัมมาชีพ เน้นการพึ่งตนเอง โดยยึดหลักทางสายกลาง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ภายใต้อิทธิพลของความรู้และคุณธรรม

2. การได้รับโอกาสในการศึกษาหาความรู้ทางด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบสัมมาชีพที่ตนเองสนใจและถนัด เช่น การได้เป็นสมาชิกกลุ่มสัมมาชีพชุมชน การได้เป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ young smart farmer การได้เป็นสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน และส่วนราชการ รวมถึงสมาชิกในครัวเรือน มีโอกาสศึกษาเรียนรู้ทางการเกษตร ประมง โดยนำองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียน การศึกษา มาปรับใช้ในครัวเรือน เผยแพร่ถ่ายทอดให้กับสมาชิกในครัวเรือน นำมาใช้เป็นแนวทางในการประกอบสัมมาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ความตั้งใจ ทุ่มเท และมีความเพียรพยายามในการประกอบสัมมาชีพ มีความขยันหมั่นเพียร ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ แสวงหาช่องทางและโอกาสใหม่ ๆ โดยการหาประสบการณ์ลองผิดลองถูก มีการศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ให้ความร่วมมืออยู่เสมอในการประกอบสัมมาชีพที่ตนเองสนใจและถนัด รวมถึงมีการพัฒนาตนเองและเพิ่มทักษะทางด้านการประกอบสัมมาชีพ สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสำเร็จ

4. ครัวเรือนมีการบริหารจัดการเวลา โดยใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีการทำอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน

5. การได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากส่วนราชการและภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนองค์ความรู้ในการประกอบสัมมาชีพ แนวทางการดำเนินงานสัมมาชีพที่เกี่ยวข้อง วัสดุอุปกรณ์ ช่องทางการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ และด้านการตลาด ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืน โดยมีส่วนราชการและภาคีการพัฒนา ให้การส่งเสริมสนับสนุนมาโดยตลอด เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบ้านหลวง สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านหลวง กศน.อำเภอบ้านหลวง อบต.ป่าคาหลวง สำนักงานปศุสัตว์อำเภอบ้านหลวง และมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ข้อคิด/ข้อพึงระวัง

ในการนำไปปฏิบัติหรือต่อยอดขยายผลสัมมาชีพชุมชน เป็นอาชีพที่ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อม และมีรายได้มากกว่ารายจ่าย เป็นความพยายามที่จะปรับจากการทำมาหากินเป็นทำมาค้าขาย โดยไม่ได้เอากำไรสูงสุดเป็นตัวตั้ง หรือเป็นเป้าหมายสุดท้าย และต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมทางสังคม คือความสุขของตน และคนทำงาน รวมถึงประโยชน์ของผู้บริโภคและผู้รับบริการเป็นหลัก

การพัฒนาตนเอง โดยการเริ่มต้นลงมือทำในสิ่งที่ตนเองสนใจและชอบ โดยการศึกษาหาความรู้ในสิ่งที่เป็ประโยชน์ต่อตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มีการพัฒนาทักษะด้านอาชีพมาเป็นการประกอบสัมมาชีพ ที่สร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืนให้กับครัวเรือน ประกอบกับการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางปฏิบัติ เน้นการพึ่งตนเอง โดยยึดหลักทางสายกลาง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ภายใต้เงื่อนไข ความรู้และคุณธรรม ก็สามารถทำให้ครัวเรือนพึ่งตนเองได้ มีรายได้เพิ่มขึ้น มีความมั่นคงและยั่งยืน สามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ประมวลภาพกิจกรรม : ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง

“ครัวเรือน นางเรียมจิต พอใจ”

ประมวลภาพกิจกรรม : ครั้วเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง
“ครั้วเรือน นางเรียมจิต พอใจ”

ครัวเรือนสมาชิกชุมชน : นางศรีสกุล สุขเกษม

บ้านตึกปิ่น หมู่ที่ 3 ตำบลรอบเมือง อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี

นางศรีสกุล สุขเกษม

อายุ 64 ปี อดีตข้าราชการบำนาญ (ครู) สมาชิกบ้านตึกปิ่น หมู่ที่ 3 ตำบลรอบเมือง อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี ปัจจุบันอาชีพหลัก คือ เกษตรกรรม

ความสำเร็จจากการประกอบสมาชิกชุมชน

ครอบครัว นางศรีสกุล สุขเกษม มีความสนใจในวิถีการเกษตร เมื่อได้เข้าร่วมฝึกอบรมอาชีพการปลูกผักสวนครัว ตามโครงการสร้างและพัฒนาสมาชิกชุมชนในระดับหมู่บ้าน บ้านตึกปิ่น หมู่ที่ 3 ตำบลรอบเมือง จากทีมวิทยากรสมาชิกชุมชนบ้านตึกปิ่น ทำให้รู้หลักและแนวทางการปลูกผักในพื้นที่ที่จำกัด การปรับตัวต่อการปลูกพืชผักสวนครัวในสภาพดินที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากดินเปรี้ยว น้ำกร่อย และฝึกปฏิบัติจริงจนพัฒนาเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับครัวเรือน โดยเริ่มต้นด้วยการปลูกพืชผักสวนครัวในกะละมัง ขวดพลาสติก และวัสดุเหลือใช้ จากปลูกพืชผักสวนครัวไว้รับประทานเอง เพื่อลดรายจ่าย เมื่อผลผลิตมีจำนวนมากจึงแบ่งปันเพื่อนบ้าน และด้วยรสชาติผัก หวาน กรอบ สด ปลอดภัยจากสารพิษ ประกอบกับปากต่อปาก ทำให้มีผู้สนใจมาสั่งซื้อผักอย่างต่อเนื่อง และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

ปัจจุบันครัวเรือนนางศรีสกุล มีกิจกรรมหลังเกษียณอายุราชการ สามารถสร้างรายได้เดือนละ 2,000 - 3,000 บาท

ก้าวสู่ความสำเร็จ

1. เข้ารับการอบรมโครงการสร้างสมาชิกชุมชนระดับหมู่บ้าน บ้านตึกปิ่น หมู่ที่ 3 ตำบลรอบเมือง
2. นำองค์ความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาพื้นที่ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ ในครัวเรือน
3. ทดลองปฏิบัติ ลองผิด ลองถูก ค้นหาความรู้เพิ่มเติม ทั้งจากเอกสาร ตำรา อินเทอร์เน็ต เป็นต้น
4. เรียนรู้องค์ความรู้อื่น ๆ เพิ่มเติม จากทีมปราชญ์สมาชิกชุมชน เพื่อต่อยอดเกิดเป็นอาชีพใหม่ ๆ
5. จัดบันทึกและแบ่งปันองค์ความรู้ให้กับครัวเรือนอื่น ๆ ในหมู่บ้าน พัฒนาเป็นแหล่งศึกษาดูงาน

ปัจจัยที่ทำให้การประกอบสัมมาชีพประสบผลสำเร็จ

1. ช่างสังเกต ชอบเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติจริง ไม่กลัวความล้มเหลว
2. เปิดรับองค์ความรู้ใหม่ ๆ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ ไม่เป็นน้ำเต็มแก้ว
3. มีความเพียร อดทน ขยัน และหัวใจสู้

ข้อคิด/ข้อพึงระวัง

ในการนำไปปฏิบัติหรือต่อยอดขยายผลเปิดใจ พร้อมเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ ๆ มีความตั้งใจ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ปัญหา มีความตั้งใจ ขยันหมั่นเพียร หาช่องทางการจำหน่าย ที่ต้องการ เมื่อเกิดรายได้ให้เก็บออม ทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย ให้ชัดเจน

ประมวลภาพกิจกรรม : ครรวัณเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง

“ครรวัณ เรือน นางศรีสกุล สุขเกษม”

ครัวเรือนสมาชิกชุมชน : นางนงลักษณ์ นามม

บ้านท่ามะเฟือง หมู่ 4 ตำบลโพธิ์สา อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

นางนงลักษณ์ นามม

อายุ 57 ปี อาชีพค้าขาย สมาชิกบ้านท่ามะเฟือง
หมู่ที่ 4 ตำบลโพธิ์สา อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย
หมายเลขโทรศัพท์ : 099 354 6624

ความสำเร็จจากการประกอบสมาชิกชุมชน ชนมไทย (ข้าวต้มมัด)

นางนงลักษณ์ นามม เข้าร่วมกิจกรรมฝึกอบรมอาชีพ การทำขนมไทย (ข้าวต้มมัด
ขนมเทียน) ตามโครงการสร้างสมาชิกชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อได้
รับความรู้และได้ฝึกทำขนมไทยในรูปแบบใหม่ รสชาติที่อร่อยจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ แล้วก็ได้นำ
ความรู้ที่ได้รับไปทำต่อ และจำหน่ายในชุมชน จนสามารถสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง ต่อมา
นางนงลักษณ์ ร่วมกับครัวเรือนสมาชิกชุมชน บ้านท่ามะเฟือง จำนวน 25 คน ตั้งกลุ่มสมาชิก
บ้านท่ามะเฟือง และขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ OTOP : ชื่อกลุ่มสมาชิกขนมไทยบ้านท่ามะเฟือง
เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2563

กลุ่มสมาชิกชุมชนบ้านท่ามะเฟือง ได้แรงบันดาลใจเรื่องของ “คุณยายฟู แม่ค้าขาย
ข้าวต้มมัดหาบเร่” ที่คุณหมอประเสริฐ ปราสาททองโอสถ ผู้ก่อตั้งสายการบินบางกอกแอร์เวย์
และเจ้าของโรงพยาบาลกรุงเทพ เดินออกกำลังกายและได้พบคุณยายฟู หาบเร่ขายขนม
จึงได้อุดหนุนข้าวต้มมัด คุณหมอประเสริฐ ทานข้าวต้มมัดด้วยความอร่อย และตั้งใจในรสชาติ
จึงได้สั่งเป็นของขวัญสำหรับผู้โดยสารบนเครื่องบิน และต่อมาได้สั่งให้ทุกสายการบิน จากยอด
ขายปกติ ได้วันละ 80 ห่อ หลังจากได้ขายให้คุณหมอ สามารถสร้างยอดจำหน่ายได้ถึงวันละ
4,000 ห่อ จึงร่วมกันทำขนมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือนและชุมชน

ปัจจุบันนางนงลักษณ์และสมาชิกกลุ่ม จะรวมตัวทำขนมจำหน่ายเป็นประจำ รายได้
หลังจากหักค่าใช้จ่ายไม่ต่ำกว่า 2,000 บาทต่อครั้ง จากการจำหน่ายผ่านระบบเครือข่าย
FACE Book กลุ่มตลาดนัดท่าบ่อ ที่ปัจจุบันมีสมาชิก จำนวนกว่า 9,000 คน และทาง line กลุ่มผู้นำ
ตำบลโพธิ์สา ส่งบริการในเขตพื้นที่อำเภอท่าบ่อและใกล้เคียง

ข้อคิด/ข้อพึงระวัง

“สัมมาชีพ ควรเลือกทำอาชีพในสิ่งที่ตนชอบทำ สามารถทำได้ พร้อมเรียนรู้และพัฒนาทักษะฝีมือตลอดเวลา”

“สำหรับอาชีพการทำขนมไทย ต้องมีใจรัก และมีพื้นฐานในการทำขนมไทยบ้าง ขนมไทยมีหลายชนิด ความยากง่ายแตกต่างกัน ความนิยมก็แตกต่างกัน

“ขนมไทยทำไม่ยาก แต่จะทำให้อร่อยและมีลูกคำติดใจนั้นยาก สิ่งสำคัญต้องทำด้วยความรัก ทำเหมือนให้คนรักกิน”

“หัวใจสำคัญในการทำสินค้า/ผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่าย ต้องรู้ว่าต้องการขายใคร ขายที่ไหน ขายอย่างไร ขายเท่าไร

“สิ่งสำคัญของการรวมกลุ่ม ต้องมีระบบการบริหารจัดการที่ดี มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ การจัดการเงินทุน - กำไร ประชุมปรึกษาพูดคุย หาแนวทางดำเนินการช่วยกัน”

ประมวลภาพกิจกรรม : ครีวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง

“ครีวเรือน นางนงลักษณ์ นาผม”

ครัวเรือนสมาชิกชุมชน : นางสุนิดา สุวรรณหงส์

บ้านหนองนกัว หมู่ที่ 1 ตำบลท่าพญา อำเภอบะเหลียน จังหวัดตรัง

นางสุนิดา สุวรรณหงส์

อาชีพหลักทำสวนยางพารา สมาชิกบ้านหนองนกัว
หมู่ที่ 1 ตำบลท่าพญา อำเภอบะเหลียน จังหวัดตรัง
หมายเลขโทรศัพท์ : 084 841 7128

ความสำเร็จจากการประกอบสมาชิกชุมชน

การเลี้ยงผึ้งโพรง

การเลี้ยงผึ้งโพรง เป็นอาชีพที่มีความน่าสนใจ ลงทุน
ครั้งเดียว สามารถดำเนินการต่อเนื่องได้อย่างน้อย 10 ปี
เลี้ยงง่าย คืนทุนเร็ว ราคาดี และเป็นที่ต้องการของตลาด

ผึ้งโพรง เป็นผึ้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ซึ่งมีอยู่ทุกภาคของประเทศไทย จะมีมากใน
ภาคใต้ เรียกว่า “มันโต” ประชากรผึ้งงานภายในรังอยู่มากกว่า 10,000 ตัว มีอัตราการแยกรัง
ค่อนข้างบ่อย และจะทิ้งรังไปหาที่อยู่ใหม่ เช่น อาหารขาดแคลน มีโรค หรือศัตรูรบกวน การเลี้ยง
ผึ้งโพรงจะทำได้สำเร็จได้นั้น ผู้เลี้ยงจะต้องมีใจรัก มีความรู้วงจรชีวิตของผึ้งโพรง พฤติกรรมของ
ผึ้งโพรง การจัดการเข้ารัง โรคและศัตรู สิ่งที่สำคัญที่เป็นหัวใจ คือ ประสบการณ์ในการเลี้ยง
ผึ้งโพรง และเทคนิคในการจับผึ้ง พืช อาหารของผึ้ง

อุปกรณ์ในการเลี้ยงผึ้งโพรง

1. รังเลี้ยงผึ้ง ขนาดมาตรฐานทำจากไม้ที่มีน้ำหนักเบา ไม่ยืด ไม่หด ไม่โค้งบิดงอ
มีความหนาประมาณ 1.40 เซนติเมตร
2. รังหล่อผึ้ง
3. ชุดป้องกันผึ้งต่อย
4. หมวกกันผึ้งต่อย
5. แปรงปิดตัวผึ้ง
6. เครื่องพ่นควัน
7. กลักขังนางพญา
8. มีด
9. ลวดแสดทนเลส
10. ไขผึ้ง
11. เสารังผึ้ง

วิธีการ/ขั้นตอนการเลี้ยงผึ้ง

- การจัดเตรียมอุปกรณ์ในการเลี้ยงผึ้งโพรงให้พร้อม
- การเลือกพื้นที่ สภาพแวดล้อมต้องเหมาะสม มีแหล่งอาหารสมบูรณ์ ใกล้เคียงน้ำ ไม่มี การฉีดยาฆ่าหญ้า และไม่มีมลพิษ
- เทคนิคการวางรังล่อ เลือกทำเลที่เลี้ยงที่มีความเหมาะสม นำลังที่เลี้ยง ที่ทำจากไม้เก่าทาด้วยไขผึ้ง เพื่อให้ผึ้งเข้ามาทำรัง จุดสำคัญคือ วางในที่ร่ม และลังล่อต้องสามารถป้องกัน ศัตรูผึ้ง โดยเฉพาะมด
- การเก็บผลผลิตผึ้ง

ขั้นตอนการเก็บผลผลิต

- เก็บน้ำผึ้งไม่เกินปีละ 2 ครั้ง ช่วงฤดูแล้ง ประมาณเดือนมีนาคม – เมษายน ต้นทุน การผลิต/รายได้ต่อรัง
- ค่าลังเลี้ยง ประมาณ 600 บาท/ลัง
- ค่าอุปกรณ์ที่จำเป็น ประมาณ 750 บาท

ผลผลิตที่ขายได้/ปี

- น้ำผึ้งขวดละ ประมาณ 1 กิโลกรัม ราคา 500 บาท (ผลผลิตประมาณรังละ 3 - 5 ขวด/ปี แล้วแต่ความสมบูรณ์ของพื้นที่ เป็นเงิน 1,500 - 2,500 บาท/รัง/ปี)
- ไขผึ้งก้อนละประมาณ 50 กรัม ราคา 50 บาท

ปัจจัยที่ทำให้การประกอบสัมมาชีพประสบผลสำเร็จ

1. มีความขยัน อดทน พยายาม มีความมุ่งมั่น คิดถึงการทรงงานของในหลวง รัชกาลที่ 9 ซึ่งพระองค์ท่านทรงงานไม่มีเหน็ดเหนื่อยเพื่อประชาชนของพระองค์ท่าน ทำให้ ความเหน็ดเหนื่อยที่ตนเองทำงานเหนื่อย แค่นี้เล็กน้อยในการทำงานในส่วนของตนเอง ทำให้ เกิดความมานะ อดทน เพิ่มสูงขึ้นทวีคูณ
2. ครอบครัวแตกแยก พ่อมีภรรยา 3 คน มีลูกทั้งหมด 14 คน ตัวเองได้รับการศึกษาน้อย ไม่มีโอกาสเรียนหนังสือสูง ๆ มีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ ว่า วันหนึ่งถ้าตนเองมีครอบครัว จะทำให้ครอบครัวอบอุ่น ให้บุตรได้เรียนหนังสือสูง ๆ จบปริญญา ให้ลูกมีอาชีพที่มั่นคง ประสบ ผลสำเร็จในชีวิต
3. ครอบครัวยากจน ทำให้เกิดความมานะอดทน ที่จะสร้างความมั่นคงให้กับครอบครัว บุตร จึงมีความมุ่งมั่นในการสร้างเนื้อ สร้างตัว ซื่อที่คืนมาเป็นสมบัติของครอบครัว ทำให้ เกิดความภาคภูมิใจและสามารถเป็นตัวอย่าง ในการดำเนินชีวิตแก่บุคคลในหมู่บ้าน

ข้อคิด/ข้อพึงระวัง

ในการนำไปปฏิบัติหรือต่อยอดขยายผลมีความอดทน ตั้งใจมีความพยายาม และต้องใช้
หัวใจในการทำงาน จึงจะประสบผลสำเร็จ

ประมวลภาพกิจกรรม : ครั้วเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง “ครั้วเรือน นางสุนิดา สุวรรณหงส์”

เอกสารเผยแพร่องค์ความรู้ในงานพัฒนาชุมชน

เล่างาน... งาน พช. ดีเด่น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

คณะผู้จัดงาน

ที่ปรึกษา

นายสุทธิพงษ์	จุลเจริญ	อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
นางวิไลวรรณ	ไกรโสตา	รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
นายนิติ	น้อยผาง	รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
นายสุรศักดิ์	อักษรกุล	รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
นางสาวนิภา	ทองก้อน	ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

คณะทำงาน

นางสาวศศิวิมล	ยินดี	ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการเรียนรู้ชุมชน
นางสาวพิมพ์ชนา	พิชาพันธ์โกติน	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นางกมลมณี	วงศ์สว่าง	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นางสาวฉายาลักษณ์	แก้วศรีพจน์	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นางสาวชุติมณฑน์	อุตสาหะ	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นางสาวปริศรา	อ่ำมาลี	เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษาชำนาญงาน
นางสาวลดา	นพรัตน์	เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษาชำนาญงาน
นายภาณุมาศ	ตรีสุวรรณ	เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษาชำนาญงาน

เรียบเรียง

นางสาวพิมพ์ชนา	พิชาพันธ์โกติน	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
----------------	----------------	------------------------------

สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
ชั้น 5 ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210